

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 29—Vol. LVIII.

Friday, 22nd July, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

NITS President Looks Back Over Last 100 Years

A HISTORY MORE OF PAIN THAN PLEASURE

IN the course of address at the opening of the annual conference of the Natal Indian Teachers' Society in Durban on Tuesday morning, the President, Dr. A. D. Lazarus declared: In retrospect the history of the Indian people over the last century has more often been one of pain than of pleasure, in that as a group we have been sorely tried and discriminated against by fellow white South Africans. It is not my purpose to dwell unduly upon this more sordid aspect of our life and human relationships, but one cannot evade this background when examining any question affecting the Indian people, be it of housing, of political aspiration and status, of educational advancement or of fruitful employment opportunity. It is common cause that we have been unfortunately compelled to live with and under the shadow of a very complex and—in today's context—an anachronistic system of beliefs about race and from these quaint European ideas appertaining to race and skin pigmentation have flowed many diverse difficulties for the whole of South Africa with notorious consequences familiar to all of us. It would be superfluous to add that we are today at the bar of history for our selfish denials of opportunities and elementary rights to human beings through our veneration of an archaic creed.

The pattern of the denials follows us even into the field of education. For example in Natal there are 380 schools of all types for Europeans having a total school population of 70,500. For the Indian people there are 253 schools of all types with a school population of almost 100,000. It must be added in passing that of the 253 Indian schools 222 were built by Indian private enterprise on the £ for £ principle of grants in aid. The recurrent expenditure on Indian education for the fiscal year 1959/1960 is just over two million pounds while the equivalent for European education is just about double that figure.

It would be churlish indeed if I did not acknowledge that the increase in expenditure on Indian education has been truly phenomenal over the last ten years and that tremendous developments have taken place in that period; to cite just one aspect of it, the Indian school population has almost doubled itself in the last decade.

Be this as it may, the stark reality is still facing us that we do not have sufficient school accommodation for all our children of school-going age. Statistics for March of this year indicate that 1,487 Indian children could not gain

admission to any school. However, of the 100,000 who are in school, 21,718 are housed in a Platoon or double shift arrangement, a makeshift which is becoming truly tedious and difficult for everybody concerned.

Let me cite a by no means isolated example to highlight the implications of this platoon school system for a family of five children, three of whom attend the ordinary day school in Standard V or VI and two tiny tots the platoon school in the afternoon. Such a school normally begins at 7 a.m. These five children have to leave home very early in the morning, sometimes as early as 5.30 a.m. The three older ones referred to start at 7 a.m. while the two tots have to play around until their turn comes in the afternoon. When the morning shift is dismissed round about 1 p.m. the older one now have to play around until the afternoon shift is dismissed in order to take the younger one back home with them. This means that this family of five children is forced to be away from home for at least twelve hours of the day if they are fortunate enough to arrive back home at 6 p.m. I often wonder how a European parent would react in such a situation.

Now while we have been

NEW IDEAS ON MARCH

THERE are signs that the traditions and patterns of life of the last hundred years are undergoing vast change. Maybe the winds have been responsible for the change, but it is becoming increasingly clear that many of these ideas are being recognised as abominations unto the Christian way of life. In these exciting days new ideas are on the march and I am happy to say that European public opinion is becoming less intransigent than was its wont. In this new climate of thought a very great number of Europeans are beginning to view our problems not according to the old chromatic code but according to civilised human standards. For evidence I turn to my own exhilarating experience of the National Conference on education at the University of Natal, which is now drawing to a close. Most particularly has this been evident in matters pertaining to education. The University of Natal has raised a great spiritual beacon which the rest of the country can only ignore at its peril.—Dr. A. D. Lazarus, President of the Natal Indian Teachers' Society in the course of his address at the opening of the Conference of the Society on Tuesday in Durban

preparing ourselves on the fact that this platoon system has broken the backlog of thousands of Indian children who could not gain admission in any school a few years ago (at the beginning of 1958 some 9,500 Indian children could not gain admission to any school), we have created a situation which any civilised society can only view with the greatest appreciation because for hundreds of Indian families who find themselves in this predicament, parental care; love and

Advice To Indians In S.A.

Patience, Faith, Hope Urged

THE Indian people were advised to be patient and to have faith and hope by Professor Joseph Lauwerys, Professor of Comparative Education at the University of London when he opened the 34th annual conference of the Natal Indian Teachers' Society in Durban on Tuesday morning.

Professor Lauwerys told a large audience of Indians, and a sprinkling of Europeans in the Shah Jehan Cinema, that the problems of South Africa were not unique. They occurred in other parts of the world in different ways and in different degrees. It was, he implied, a matter of differences in culture. He preferred, he said, the expression *sociological category to race*. Industrialisation and education, the latter an extremely slow process, would help to close the cultural gaps and eliminate the prejudices.

Professor Lauwerys said that the Indian people of today in South Africa had made very great improvements over the position of their forebears who had come to this country a hundred years ago.

It was also claimed that 70 per cent of the Indians here lived below the poverty line but he pointed out that these people below the poverty line here were nevertheless, better off than their compatriots in India.

family association have just about ceased to exist. (This is to say nothing about the emotional strains and stresses that such a system inflicts upon children at a tender age. This aspect of the whole set-up should be of the gravest concern not only to us as

(Continued on page 227)

Indian Opinion

FRIDAY, 22ND JULY, 1960

S.A. And The Congo

EUROPEAN South Africa, and more particularly the Nationalist Government and its supporters, rushed very quickly to the aid of the white refugees from the Congo. Homes, material aid and finance and also permanent settlement in the Union were all quickly offered. Assistance to those in distress is always commendable and while in no way questioning help to those in trouble on this occasion, we, as non-white South Africans have some reservations about the motives of the Union Government in this matter. And we much have much good reason for this. In South Africa the non-white people have often been greatly distressed but the Government has not been willing to come forward with help. We have yet to hear of the details of the help given by the Government and those Europeans who have rushed to the aid of the Belgians from the Congo to the dependents of those people who were shot down at Sharpeville and those who perished at Langa. We have yet to hear of any help given to the dependents of those people who were detained under the emergency regulations and subsequently released to fend for themselves. Most of those people were arrested without any real justification. It served the object of the Government to arrest and hold them without trial. In the meantime women and children, wholly innocent of any moral wrong-doing, suffered. They continue to suffer, but the Government does not come to their help.

On the other hand the same Government rushed to the aid of people far outside the boundaries of the country. While we do not want to deny these people help we are somewhat cynical of the motives which led the Government of the Union to make the offer of permanent settlement in South Africa to the Belgians. The Nationalist Government has been notoriously selective in allowing even European immigrants to settle in South Africa. Was the welcome offered to the white refugees from the Congo due to the fact that the Nationalist Government believed that white people who had been evicted from their homes and cut off from their fortunes by black people would in the Union be the natural allies of the whites against the blacks? Did not a similar motive operate when homes were offered to the Hungarian refugees? Did not the Government believe that people mowed down by Communists and Communism would be violent anti-Communists in South Africa and being anti-Communist in the South African context simply means being anti-black or being pro-Nationalist Government. There is an old hackneyed observation, "Charity begins at home" and we suggest to the Union Government that it should now, as an indication of its earnest to help those in distress, offer help to those who have suffered grievously at Sharpeville, Langa, Nyanga and as the result of the Emergency Regulations.

Gandhiji On

BHAKTIYOGA OF THE GITA

I RUN to my Mother *Gita* whenever I find myself in difficulties, and up to now she has never failed to comfort me. It is possible that those, who are getting comfort from the *Gita*, may get greater help, and see something altogether new, if they come to know the way in which I understand it from day to day.

This day I feel like giving a summary of the twelfth chapter. It is *Bhaktiyoga*—realization of God through devotion. At the time of marriage we ask the bridal couple to learn this chapter by heart and meditate upon it, as one of the five sacrifices to be performed. Without devotion, action and knowledge are cold and dry, and even become shackles. So, with the heart full of love, let us approach this meditation on the *Gita*.

Arjuna asks of the Lord: "Which is the better of the two, the devotee who worships the Manifest or the one who worships the Unmanifest?" The Lord says in reply: "Those who meditate on the Manifest in full faith, and lose themselves in Me, those faithful one are My devotees. But those who worship the Unmanifest, and who, in order to do so, restrain all their senses, look upon and serve all alike, regarding none as high or low, those also realize Me."

So it cannot be affirmed that one is superior to the other. But it may be counted as impossible for an embodied being fully to comprehend and adore the Unmanifest. The Unmanifest is attributeless, and is beyond the reach of human vision. Therefore all embodied beings, consciously or unconsciously, are devotees of the Manifest.

"So," saith the Lord, "let thy mind be merged in My Universal Body, which has form. Offer thy all at His feet. But if thou canst not do this, practise the restraint of the passions of thy mind. By observing *yama* and *niyama* with the help of *pranayama*, *asana* and other practises, bring the mind under control. If thou canst not do thus, then perform all thy works with this in mind: that whatever work thou undertakest, that thou dost for My sake. Thus thy worldly infatuations and attachments will fade away, and gradually thou will become stainless and pure. The fountain of

love will rise in thee. But if thou canst not do even this, then renounce the fruit of all thy actions; yearn no more after the fruits of thy work. Ever do that work which falls to thy lot. Man cannot be master over the fruits of his work. The fruit of work appears only after causes have combined to form it. Therefore be thou only the instrument. Do not regard as superior or inferior any of these four methods which I have shown unto thee. Whatever, in them, is suitable for thee, that make thou use of in thy practice of devotion.

"It seems that the path of bearing, meditating and comprehending, may be easier than the path of *yama*, *niyama*, *pranayama* and *asana*, to which I have referred; easier than that may be concentration and worship; and again easier than concentration may be renunciation of the fruits of works. The same method cannot be equally easy for every one; some may have to turn for help to all these methods. They are certainly intermixed. In any case thou wishest to be a devotee. Achieve that goal by whatever method thou canst. My part is simply to tell thee whom to count a true devotee. A devotee hates no one; bears no grudge against any one; befriends all creatures; is merciful to all. To accomplish this he eliminates all personal attachments; his ego is dissolved and he becomes as nothing; for him grief and happiness are one; he forgives those who trespass against himself, as he hungers for forgiveness from the world for his own faults; he dwells in contentment; he is firm in his good resolves; he surrenders to Me his mind, his intellect, his all. He never causes in other beings trouble or fear, himself knowing no trouble or fear through others. My devotee is free from joy and sorrow, pleasure and pain. He has no desires, he is pure, skilful and wise. He has renounced all ambitious undertakings. He stands by his resolves, renouncing their good or bad fruit; he remains unconcerned. Such a one knows not enemies or friends, is beyond honour or disgrace.

"In peace and silence, contented with whatever may come his way, he lives inwardly as if alone, and always remains calm no matter what may be going on around him. One who lives in this manner full of faith, he is My 'be loved devotee'."

—Young India, 13-11-'30.

Cruelty To Animals : Limit To Toleration

MRS. ESME WYNNE-TYSON, of 9 Park Lane, Selsey, Sussex, England writes :

THE report made in "Indian Opinion" (April 15) on the passing of the Prevention of Cruelty to Animals Bill in the Rajya Sabha, New Delhi, has just come to my notice. It reads: "Two major changes which the Minister of Food and Agriculture Mr. S. K. Patil, accepted in the Bill, as reported by a joint committee of Parliament, were designed to allay any apprehension on the part of Muslims that the Bill would interfere with their religious beliefs. By the first change the House deleted the Clause enabling the proposed Animal Welfare Board to take measures whether by means of propaganda or otherwise, to eliminate the sacrifice of animals." Mr. Patil also introduced a new clause which made it clear that the killing of any animal in a manner required by the religion of any community would not be an offence under the Act... On the question of experiments on animals for scientific purposes, Mr. Patil assured that the proposed committee to control such experiments would not interfere with the research." This last sentence means that the land of Gandhiji, one known and revered for its humaneness, is now capitulating to the scientific demands, which are already dehumanizing the West, and agreeing to practice the barbarities considered necessary to so-called 'progress'. In "Harijan" (1.9.46) Bapu wrote: "My love of nature cure... does not blind me to the advance that Western medicine has made in spite of the fact that I have stigmatized it as black magic: I have used the harsh term and I do not withdraw it, because of the fact that it has countenanced vivisection and all the awfulness it means, and because it will stop at no practice, however bad it may be, if it prolongs the life of the body, and because it ignores the immortal soul..." What would he say if he knew that, since he wrote these words, the number of experiments on animals in Britain's laboratories alone, has risen to over three million per annum, that the children of the West are now encouraged to dissect living animals in their biology classes, and that these soul-destroying because compassion-killing habits are now to be approved by the India that he tried to free from the Western yoke and materialism.

The report in "Indian Opinion" was headed 'CONCESSIONS MADE TO THE SENTIMENTS OF MUSLIMS, and the assurances made in the Bill that Islam's religious practices will not be opposed might seem to exemplify the tolerance towards other religions upon which Hindus have always prided themselves. But surely there is a limit to toleration? Cannibals by religion convicted still exist in this world, but if they came to countries under civilised governments they would most certainly not be allowed to practice their 'sacrificial rites'. Why, then, should India, who has been so recently reminded by Gandhiji that the true meaning of animal sacrifice, which has been perverted and materialised by the priesthood, is the annulment or 'slaying' of the animal instincts within man, give permission to the continuance of this primitive, barbaric custom? To do so is to return concept that the civilised man has long outgrown, and to prevent that spiritual evolution that Gandhiji, like other great thinkers, believed to be one worthwhile aim of human life, for without the saving grace of compassionate love, it is impossible for man to evolve to a higher species. We have only to turn to pages 196-197 of his book, MY EXPERIMENTS WITH TRUTH to know how the Father of the Indian Nation felt about animal sacrifices. There he describes the stream of sheep going to be offered up to Kali—and this without the 'humane killer' insisted upon by the consolence of even non-religionists in the West. He writes that, at the temple, "we were greeted by rivers of blood. I could not bear to stand there... To my mind the life of a lamb is no less precious than that of a human being... I hold that, the more helpless a creature, the more entitled it is to protection by man from the cruelty of man... It is my constant prayer that there may be born on earth some great spirit, man or woman, fired with divine pity, who will deliver us from this heinous sin, save the lives of innocent creatures, and purify the temple." Surely not just one person, but all the humanitarians in India should demand that practice, which is a disgrace and shame to their government and country, should come to an end.

It is significant that it was an

NITS President Looks Back

(Continued from front page)

teachers but also to the community which has to bear the burden of this infliction. I do not think that our malignant pigmentation was endowed upon us to withstand this kind of stress whatever other purpose it might have been designed to serve. Such, how-

ever, is the viability of the Indian people that they have accepted and endured the situation without much demur.

It has been quite seriously suggested that these inequalities in educational opportunity exist because the European taxpayer has to bear the major burden of the public services of our country. While this may be so, it is really saying that the Indian is being penalised because his share of taxation is not the same as that of the European. But whose fault is that? In the first place we number barely half a million people, 70 per cent of whom live below the poverty datum line, and secondly European public opinion over the years has denied the Indian the opportunity of some equalisation in earning power. We have a most curious set of customs, conventions and laws—the latest being "job reservation"—which make it impossible for the Indian people to contribute to taxation on an equal footing with the European. How, for example, can the Indian teacher whose salary is between 65 per cent and 74 per cent of his European counterpart be expected to contribute equally to taxation?

orthodox Hindu, a man who had evidently been trained into irreverence for life by the priestly sacrifices made to Kali, who assassinated what some of us consider to have been the greatest and most evolved man of this country, thus confirming the constant argument of Western humanitarians that unless it applies the rule of Ahimsa to the lesser creatures, mankind can never be trusted to preserve and respect the life of its own species.

If India is ever to assume the spiritual leadership of humanity, which, in Gandhiji's lifetime, she seemed likely to do, she insist on the law of Ahimsa, which is really the practice of the Golden Rule to which all religions give lip-service, being practised within her borders.

I do congratulate you on recent I Os packed with Gandhiana, and the fine comments of that Buddhist monk.

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)			
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 "	90/- "
CHANELI 2 "	18/- "
" " 1 "	9/- "
SUGANDH RANI 5 "	33/- "
" " 2 1/2 "	18/- "
" " 1 "	8/- "
" " 1/2 "	4/- "
LATAMANGESHKAR 1/2 "	4/- "
CHANDAN DHOOP 3/4 Box of 16 Sticks.			

CASH WITH ORDER — PRICES F.O.R. DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb. (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dhols, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban,
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

They Suspect, They Ban, They Despise, They Spy

FEAR AND HATE AT BANTU COLLEGE

By RHONA CHURCHILL
In "The Daily Mail", London

I FOUND it so difficult to get any information about the new tribal universities that I decided to visit the one nearest to Johannesburg —Turfloop, which is a collection of quickly thrown up buildings in the veldt outside Pietersburg.

An Anglican professor at Johannesburg University who has been trying for two months to visit Turfloop told me that I would be wasting my time going there.

He said that the most strictly enforced rule there was that no student may speak to a visitor without permission, and that no student had ever been permitted to speak to a journalist.

It meant two uncomfortable nights on slow trains and three days arguing about permits, and I nearly decided not to go.

But thanks to the courage of one African student, who risked expulsion in a bid to tell me the truth about Turfloop, my journey was not wasted.

They Suspect

AS soon as the 90 students knew I was on their campus they decided to find an opportunity to break the rule and speak to me.

They suspected that the staff would give me too rosy a picture and they were right.

First the Afrikaner registrar, deputising for the absent rector spent an hour telling me how delighted the students were to have a university that was really their own.

"They'd much rather be here than at a white university, where they would be a minority group," he said. "You can ask any of them. Here they feel they're the boss."

"We plan eventually to take about 1,000 students here and teach them in their own tribal tongues as soon as we have invented Bantu terminology for science subjects. They are very keen on this."

"At the moment we have to teach them in English, as they don't know enough Afrikaners and we don't know enough Bantu."

I asked if I could attend the lecture in English literature that the senior lecturer in English, a Mr Smuts, was about to give: It was as I was leaving this lecture that the students stopped me.

"Some of us want to speak to you," he said. "Could you meet in the dining hall at 1.30?"

"I'd love to," I said, which is what I would said anywhere in the world.

But life is not that simple in South Africa. My request to keep the appointments sent the entire staff into a tizzy.

All the smiles that had been turned for the past two hours vanished. I was told, frigidly but firmly "You cannot speak to our students."

I fought this because it seemed to me important not to break faith with a student who was risking expulsion by approaching me.

They Run

THE verbal battle that ensued, and lasted nearly an hour, must surely rank as one of the stupidest conversations ever indulged in by the senior staff of a university. It ran round in circles, repeating itself, something like this.

They: How do we know you aren't a Communist? Why do you want to lecture to our students?

Me: I don't. They want to speak to me.

They: Why in the dining hall? We can't control what they say to you there. What do they want to say to you? They'll

tell you lies about us. You'll believe all they say."

As a final resort, they said: "You'll get no lunch if you insist on talking to the students."

When I said I felt lunch was relatively unimportant, Mr. Smuts cried caustically, "Huh! The dedicated type."

We were getting nowhere fast, so I said, "Let's forget the whole thing. I'll simply write in my paper that your students asked to speak to me and that you refused to let them. That'll look a little odd in print, but if that's the way you want it . . ."

That did the trick.

The entire staff vanished to their belated lunches and an African porter took me to a room where four students were waiting.

They still had no official permission to speak to me. They were exceedingly nervous and kept glancing at windows and doors. They talked in whispers and when, after a few minutes, they saw the registrar's car coming up the drive, they cried, "There he is," and fled from the room like frightened rabbits.

Their state of fear told me more about the atmosphere between staff and student at Turfloop than could any words they

uttered. But they did paint a grim picture of student life at Turfloop and it was much nearer the truth than that given to me by the registrar.

They Ban

WE want you to print the truth about our life here even if we get expelled for telling you," they said.

"We all hate this place. We know we can't get a proper education here. The Afrikaner staff do not speak good enough English to train us for degrees."

I had plenty of evidence that this was true.

"We have no freedom of speech," they said. "We aren't allowed to express our opinions. We have been forbidden to form a students' representative council. We have a debating society, but they tell us what to debate and supervise the debates."

"We asked if English-speaking lecturers could visit us, but this was turned down. We aren't allowed to form any clubs or societies without the rector's permission or to publish our own magazine."

They Despise

WE cannot leave the campus or receive visitors without permission. We might as well be in prison. We feel that the Afrikaner staff hate and despise us.

"We aren't allowed any contact with other universities. We are forbidden to join their students' union. We are made to feel like small children."

Most of the Turfloop students come from Johannesburg where but for the current law they could be studying at Witwatersrand University under first-class English-speaking professors.

They know what they are missing and feel full of bitterness. "We'd all much rather put up with apartheid restrictions at Wits, than be here," they said. "There we would get a good education and better treatment than we get here."

I asked them how far their views represented those of all the students.

"The entire student body demonstrated its dislike of tribal universities by boycotting the big Inaugurating Day ceremony held here on June 2," they said.

They Spy

WE have also staged hunger strikes and have all

(Continued on page 232)

TURFLOOP is one of three new-style apartheid universities which have been opened in the tribal reserves of South Africa this year as part of Verwoerd's plan to crush for ever in South Africa the liberalising influence of the British missionaries' God on growing South African minds.

Since January last the doors of all other South African universities have been closed by law to African freshmen.

In Fort Hare they had their own excellent all-black university founded by Presbyterian missionaries. Anglican and other denominations ran their own hostel on its campus and exerted much Christianising influence on its students.

Verwoerd, when he took over Fort Hare at the start of this scholastic year, sacked the English-speaking staff and hostel wardens, complaining that they had been turning out black "Englishmen".

From now on Fort Hare and two other newly-built tribal "universities", are to take all black students seeking degrees.

These degrees will be of the comparatively low level of our intermediate, and instruction will be given only by Afrikaners and carefully selected Africans.

The students in these tribal universities are to live isolated in closely guarded campuses with their visitors vetted and their freedom restricted. No English speaking cleric or teacher is to be allowed to influence them.

A PAGE OF NEWS FROM INDIA . . .

India's Atom Plant Biggest In Asia

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI.—India's second Atomic Reactor described as the biggest in Asia became 'critical' on July 10. Dr. H. J. Bhabha, Chairman of the Atomic Energy Commission, told a Press Conference on July 10 that this new reactor, commonly known as the "Canada-India Reactor" or "CIR" which is installed at India's national centre for research and development in the field of Atomic energy at Trombay, became 'critical on the morning' of July 10. India's first reactor, the 'Apsara' became critical in 1956 and since then it has been in operation. The third reactor known as "Zerlina" — now under construction — is also expected to go into operation after some months.

PRIME MINISTER NEHRU in a telegram to Dr. Bhabha has congratulated him and his colleagues on the Canada-India Reactor becoming 'critical'. The telegram read: "Heartily congratulations to you and all your colleagues on the successful operation of the Reactor."

The Rs. 100-million Canada-India Reactor is a joint enterprise of India and Canada under the Colombo Plan.

At the very outset, Dr. Bhabha paid tributes to the Canadians working at the Reactor for their service to India. He said, "we greatly appreciate our Canadian friends' help."

Dr. Bhabha also expressed the hope that such co-operation between the two countries would continue and added that there was plenty of scope for further co-operation between India and Canada in the heavy water reactor field in which the latter country had great experience.

Dr. Bhabha concluded by

THANKS FOR MR. NEHRU

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI.—The following message was received from Mr. Mohamed Ibrahim Egal, Prime Minister of Somaliland, in reply to Prime Minister Nehru's message of greetings on the occasion of the independence of Somaliland: "It is with a sense of appreciation of the value of your kind sentiments and felicitations on the occasion of our independence that I read you, on behalf of myself, my colleagues and the Somali people, our warmest expression of gratitude. We hope that the Somali Republic which has been formed by uniting the Somali territories of Somaliland and Somalia will make a worthy contribution to world peace and to the cause of humanity."

saying that the Reactor was loaded with a complement of 183 fuel elements, half of which were fabricated in India from Indian uranium and the other half were supplied by Canada. The CIR, he said, would help in testing fuel elements which would be used in the proposed atomic power stations in India,

'Atomic Garden' To Be Put Up

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI.—India will have a second atomic garden in Bombay for research and development in the field of atomic energy in the next 12 to 18 months.

Disclosing this at a Press Conference in Bombay on July 10, Dr. H. J. Bhabha, Chairman of the Atomic Energy Commission, said that experiments on a minor scale in this connection were being conducted at Trombay. But shortly, a well marked garden as such, with a proper compound wall and other facilities, would be put up to conduct experiments with food-crops, vegetables and fruits.

In this garden plants would be subjected to radiation and new strains of a better quality would be found out. The aim of the research work in this agricultural field was to increase the yield or make foodgrains, fruit or vegetables more lasting than at present.

Dr. Bhabha added that experiments had already been conducted successfully with potatoes. The new type of potatoes did not sprout out as those grown under the present method of cultivation. Thus the new variety would last for longer periods.

The first atomic garden is located near Delhi.

India Honours Kalidasa

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI.—Two postage stamps issued by the Indian Posts and Telegraphs Department on June 22 in honour of Kalidasa illustrate scenes from two of his great works; the 'Meghadoota' and the 'Shakuntala'.

The stamps were issued on June 22, 1960 to correspond with the first day of Asadha, the day on which the Yaksha of the Meghadoota while sojourning in Ramagiri saw a cloud and appealed to it to carry his message to his beloved in Alaka on Mount Kailash.

The picturization in the case of the scene from 'Shakuntala' is based on a painting done in 1878 by the late Raja Ravi Varma, celebrated for his portrayals of figures and scenes classical and mythological life and lore. The scene from 'Meghadoota' is based on a painting by Professor Radha Charan Bagchi of Kala Bhavan, Santiniketan. The designs of the two stamps have been executed by the staff artists of India Security Press—Messrs. P. B. Chitnis and K. M. Dhar.

The scene from the 'Shakuntala' depicts the incident of Shakuntala writing a letter to her beloved Dushyanta in the midst of the sylvan beauty of the hermitage of her adopted father, the sage Kanva. The scene from the 'Meghadoota' represents the Yaksha, pleading with the Cloud to convey his message of love and patience to his beloved in far-off Alaka.

The designs of the stamps include verses out of the two works that they seek to represent.

The stamp representing the scene from 'Meghadoota' has been issued in the denomination of 15 pP and is printed in grey. The stamp bearing the scene from 'Shakuntala' is in the denomination of Rs. 1.03 and printed in yellow and dark

brown.

The stamps have been printed by photogravure by the India Security Press, Nasik Road, on paper bearing an all over multiple 'Lion Capital of Asoka' water-mark. In both cases, the size of the stamp is 3.91 Cms x 2.90 Cms with perforations 13 and 35 stamps to an issue sheet.

Oil Reserves In Assam

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI.—In Assam recoverable crude oil reserves amounting to 29 million tons have so far been proved to exist in the upper regions of the State to be developed by Oil India Limited.

In a Press release the Oil India Limited said that this estimate was based on the latest appraisal of the potential production data obtained from Naherkhatiya and Moran Oilfields in Assam.

The Oil India Limited is a joint venture of the Government of India and the Assam Oil Company which itself is a subsidiary of the Burmah Oil Company.

The Release read: "Additional reserves—indicated, but not confirmed by testing hitherto,—have been appraised at approximately 13 million tons. In addition it is hoped that further drilling planned will establish the presence of a further 20 million tons of recoverable reserves and that, together, these reserves will enable the combined oilfields to produce at a maximum rate of three million tons per annum for an estimated maximum period of 15 years. The maintenance of this rate of production will, however, depend on the continued success of the drilling still to be carried out.

Indian Records Now Cheaper!!

7/6 Each Plus 3d Tax.

AVAILABLE IN SETS OR SINGLE

Some Of Our Latest Hits Include :

TALAK, MEHNDI,	USTAD, NAAGMANI,
PAGRA ROAD, KAAGEZ-KE.	DO-BEHNEN, MOTIUR INDIA,
HOOL, DO U AD, AMAR	INSPECTOR, MAIN-MASHI ME-
DEEP, MISS INDIA.	HOON.

ORDER NOW — FREE PACKING

C.O.D. Orders must include 5/- deposit.

Only Obtainable At:

NATIONAL RECORD COMPANY,

2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

INDIAN COMMENTS ON EMERGENT AFRICA

Foolish Defiance; Monstrous Hypocrisy

THE *Amrita Bazaar Patrika*, Calcutta, June 29, writes: Now Somaliland and Madagascar become free Africa nations. Withdrawal of the British and French colonial administrations from the respective protectorates has been accomplished with grace. If thereby Britain and France lose extra-territorially, they gain those people's friendship in freedom.

The wind of change is being resisted in South Africa which, paradoxically, is an independent country for white settlers who deny elementary freedom to its vast native population. There exists even a darker spot on what has hitherto been described as the dark continent. It is the Portuguese possession of Angola. The South African Government openly defends at least its apartheid policy, foolishly defying world opinion. The Portuguese have drawn an iron curtain over Angola. They have the monstrous hypocrisy in claiming Angola not as a colony but as a Portuguese province.

It is a familiar trick with which we are acquainted in Goa: The Angola punishment for a first offence of an African taking part in politics is one hundred lashes. Portugal has protested ridiculously against the grant of freedom by Belgium to the Congo which is contiguous to Angola as setting a bad-neighbourly example.

EXPERIENCE OF ASIAN NATIONS

The *Hindustan Standard*, Calcutta, June 29, writes:

To their newly-won freedom, African nations are in a particularly advantageous position inasmuch as they have before them, in their effort at national consolidation and uplift, the experience of Asian nations to draw upon.

Within a few days the Congo also will be independent—and a little later on, Nigeria. These are happy developments. At the same time, however, it is impossible to forget that as yet a considerable part of Africa remains under foreign occupation—Kenya, Rhodesia, Algeria, Angola, Mozambique,

South-West Africa—to name only a few. There is literally a rule of terror in the Portuguese-occupied territories. And finally there is the Union of South Africa where the African people who far outnumber any other race have been reduced to a state of penurious slavery by a handful of usurping white settlers. Africa cannot be quiet until the cries of suffering of these people are abated.

INDIA REJOICES

The Tribune, Jullunder, June 28, writes:

Today India rejoices that country after country that could not dream of freedom only a few years ago, is gaining independence from alien rule. The time is not distant when there will be no country under the domination of another and the world will present the spectacle of each country developing itself according to its own genius and without fear of being swallowed by its powerful neighbours. That will be a happy consummation of the efforts being made for securing freedom for all peoples.

Soviet Union Has Black Citizens

CONTRARY to widespread belief, there are Soviets of African, American and Canadian descent in the U.S.S.R. This much was made known by John Banks Elliot, Ghana Ambassador to the Soviet Union, in a letter to the Associated Negro Press recently.

According to the diplomat: "There are a few Soviet citizens of African descent in the U.S.S.R., as well as some of American and Canadian. My observations are that they are decent people and happy, well-clothed, speak English and have very good jobs. One of them is, in fact, a post-graduate student specializing on African affairs in the Institute of African Studies recently established."

Pakistan's Experiment In "Basic Democracy"

A NATION-WIDE plan for drawing people in rural areas into community action, initiated by the Pakistani Government last October, is achieving considerable success, according to Dr. Karel Neijls, an adult education specialist from the Netherlands who has just returned from a Unesco mission in West Pakistan.

Known as the "Basic Democracy Scheme", the plan consists essentially of forming "union councils" of 20 to 30 members responsible for directing the affairs of from 10 to 14 villages. These councils hold weekly meetings to discuss problems of their communities, take action where possible on local issues or when necessary recommend action to government officials. The subject dealt with range from major civic problems such as taxation, finance, schools, agriculture and rural development to purely local business such as improving a particular road or digging a ditch.

Dr. Neijls, who previously spent three years in West Pakistan as an adviser on adult education, described how the scheme was working in a recent interview at Unesco House in Paris. The first step, he explained, was to form village councils, followed by special elections throughout East and West Pakistan of representa-

tives to the union councils.

Next, union councillors had to be trained for their job, and at the end of February this year a massive field training programme was launched. The goal in West Pakistan is to have a body of 60,000 trained councillors by mid-1960; in West Pakistan the number required is higher, in proportion to the larger population.

The people organizing these courses are adult education workers who, between 1956 and 1959, have taken part in Pakistan's "Village Aid" programme to which Unesco, at the Government's request, assigned specialists—among them Dr. Neijls—as advisers. In West Pakistan, 260 of these adult education workers formed the nucleus of a force of 800 teachers responsible for putting the 60,000 members of union councils through special 10-day courses in leadership, programming, organizing discussions and "nation-building."

In the opinion of Dr. Neijls, this pioneering work has contributed greatly to what he views as an effective association of rural people in local government affairs. Pakistanis, he says, are enthusiastic about the idea and are already tackling the problems of their communities with a vigour which promises well for the future. (UNESCO)

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

RESOLUTIONS PASSED AT NITS CONFERENCE

THE following resolutions were adopted at the Annual Conference of the Natal Indian Teachers' Society held during the week. The Conference was opened by Prof. Joseph Lauwerys, Professor of Comparative Education of London.

School Accommodation

This Conference of the Natal Indian Teachers' Society notes with appreciation the reduction of pupil non-admission this year to a figure which is just over one thousand, and places on record its gratitude to the Natal Education Department for the steps taken by it to arrive at this position. This Conference now requests the Natal Education Department to embark on a policy of school provision which will not only eliminate the present back-log and cater for normal expansion but also lead in the near future to the replacement of platoon schools by ordinary schools.

This Conference urges the Natal Education Department to obtain the maximum co-operation of the Indian community in this task by providing school sites and by increasing the building grant.

Conversion Of Govt-Aided Schools To Govt. Status

This Conference of the Natal Indian Teachers' Society having noted that the education of the thousands of children attending government aided schools is adversely affected in a number of ways by the inadequacy of the funds available to the proprietors of these schools urges the Natal Administration to take over as government schools, government-aided schools which are agreeable to such transfer.

Extension Of Facilities To Govt-Aided Schools

Whereas the vast majority of Indian children of Natal attend government-aided schools and whereas the work of these schools is hampered by a lack of funds this Conference of the Natal Indian Teachers' Society urges the Natal Provincial Administration to:

- make library grants to government-aided schools on the same basis as to government schools;
- allow school grantees to purchase requisites from provincial Provinces stores;
- supply free books and stationery to indigent pupils;
- increase the maintenance and equipment grant of both primary and secondary schools.

Secondary Education

(a) That in view of the increasing importance of post-primary education and the consequent need for raising standards of attainment this Conference of the Natal Indian Teachers' Society urges the Natal Education Department:

- to take steps to secure the admission of pupils to government-aided secondary and high schools in the manner followed at government schools;
- to provide all secondary and high schools with properly equipped science laboratories and a library;
- to ration the minimum number of teachers to schools in accordance with the regulations;
- to afford pupils in secondary and high schools a wide choice of subjects.

(b) This Conference urges further that to prevent loss of educational potential among pupils and to reduce economic hardships the Natal Education Department prepare plans as early as possible for the admission in 1961 of secondary pupils, including in these plans the conversion of one of the primary schools in the central area of Durban to secondary status and the acceleration of the building of the Centenary High School at Sydenham, Durban.

Examinations

(a) This Conference of the Natal Indian Teachers' Society requests the Natal Education Department—

- to remove from the mind the general public certain notions regarding the marking of the scripts of candidates for the Natal Senior Certificate and Natal Junior Certificate Examinations by arranging the marking of these scripts in alphabetical order of schools irrespective of the racial groups to which these schools belong.
- to include Indians as sub-examiners for the Natal Senior Certificate and Natal Junior Certificate, and as examiners for the Natal Std. VI Examinations.

(b) This Conference also requests that the entrance quali-

fications for the Natal Teachers' Senior Certificate and Natal Teachers' Diploma (External) Examinations be amended to enable unqualified teachers in the service of the Natal Education Department to gain these certificates in shorter time than at present, including in the amendments recognition of qualifications already held.

Representation On Departmental Committees

This Conference views with concern the denial to the Natal Indian Teachers' Society, an organisation with a membership of 3,000 teachers, of the right to be represented on Departmental committees concerned with such important issues as curricula, examinations, teachers' salaries and teacher training. It asks for a change in the official attitude regarding this matter and seeks representation on the following committees:—(a) curriculum, (b) examinations, (c) salaries, (d) teacher training.

Teachers' Salaries

This Conference of Indian teachers, held under the auspices of the Natal Indian Teachers' Society, in Durban in July (a) voices its bitter disappointment at and concern over the recent rejection by the Natal Provincial Executive Committee of its legitimate and justifiable demands on salaries, embodied in its Memorandum of 20th January, 1959;

(b) protests strongly against the racially discriminatory policy of the Natal Provincial Administration;

(c) reiterates emphatically its claim for equality with the European teacher in respect of (i) Salaries, (ii) grading of schools, (iii) method of notch-

ing, (iv) consolidation of COLA into basic salaries, and (v) conditions of service;

(d) urges finally the Administrator to permit the representatives of the Society to be heard before the bar of the Natal Provincial Council.

Group Areas

This Conference of the Natal Indian Teachers' Society reaffirms the resolutions on the matter of Group Areas adopted at the 1958 and 1959 Conferences.

University Apartheid

This Conference of the Natal Indian Teachers' Society reaffirms the view of the Society on university apartheid, which views are stated in its memorandum to the Select Committee of Parliament concerned with this matter, and hereby urges the incoming Executive Council to pursue relentlessly its fight for the preservation of open universities.

Resolutions For Executive Action

Conference will be requested to refer the following matters to the Executive Council for such action as it thinks fit, without the usual debate.

- Payment by the Natal Education Department of the transport costs of pupils who have perforce to travel great distances daily to attend a secondary or high school.
- Extension of the psychological service of the Department to Indian schools.
- Appointment of a Secretary at every A grade school and at primary schools with an enrolment of 1,000 pupils.
- Refresher courses in (i) Infant Teaching, (ii) The Teaching of English, (iii) The Teaching of Arithmetic
- The organisation of the duties of the Supervisors of Indian Schools on specialist lines (i.e. one to be concerned with languages another Arith.)

WELCOME NEWS TO OUR MANY FRIENDS

LATEST SHIPMENTS OF GENUINE FIRST CLASS INDIA MADE GOODS AT WHOLESALE PRICES

AGARBATTIS:—

Three Roses	3 tola thin sticks tin packing	36/- per Doz.
"	6 " " " " " " " " " "	72/- " "
Gateway of India	6 tola tin packing	85/- " "
Sugandh Rani	1 tola, ... 3/6 Doz., 1 tola	7/6 " "
Steamer Brand	444 8/6 Doz. Pakistani Made	4/9 " "
Vasanti	2 tola flat box packing bottle of Attar in every pack	15/- " "

CAROM BOARDS:—

Highly Polished Well Constructed Complete Sets.
"A" Quality £5-0-0. "B" Quality Indian Teak £6-15-0
WITH FREE RULES ON HOW TO PLAY.

A. K. HOOSEN & SONS,
(HOOSEN'S BUILDING)
116 Queen St., (P.O. Box 2168), Durban

fifty years ago...

July 1910

Indian Immigration To Crown Colonies

(From "The Indian Opinion" July 23rd, 1910)

THE Committee on Emigration from India to the Crown Colonies and Protectorates, which was appointed in March by the Secretary of State for the Colonies on Saturday, June 18th, issued their report (Cd 5192). The Committee consisted of Lord Sanderson, Lord Sandhurst, Sir George S. Robertson, Sir James Digges La Touche, and Messrs H. B. Cox, W. W. Ashley, S. H. Freemantle, and W. D. Ellis, and were requested to consider the general question of emigration from India to the Crown Colonies, the particular colonies in which Indian immigration may be most usefully encouraged; and the general advantages to be reaped in each case by India and each particular colony.

"The Times," in its resume, says:—

While the Committee approve indentured emigration as the only practicable form of emigration from India to distant colonies on any considerable scale, at the same time they insist;

"that Indians who have completed their term of indentures should be in all respects free men, subject to no labour ordinances and with personal privileges no whit inferior to those of any other class of His Majesty's subjects resident in the colony. The immigrants, on completion of their indenture, should be free either to return to India or to settle as free citizens in the colony. Drawn as they are from the agricultural labour classes, they usually, when they settle in the colony, desire to become proprietors of agricultural land, and such a settlement of peasant proprietors is in the interests of the colony no less than of the Indians themselves."

Moreover, the following general principles are enunciated:

"First,—That emigration un-indentured for private employers should be permitted only to such colonies as offer an opportunity to the time-expired immigrant to settle in an inde-

pendent capacity on the land.

"Second.—It follows that emigration of this nature should only be permitted to such colonies as have spare land capable of development.

"Third.—That it being obviously to the advantage of the colony to develop its spare land, there is no objection to the Government of such colony assisting the employers of labour in bringing in immigrants who are at first at the disposal of the employers, but subsequently contribute independently to the development of the resources of the colony. The extent and manner of such assistance are, of course, a question for decision in each case on a consideration of the respective needs of the planters for labour and of the colony for development."

With regard to re-indenture the report urges the total abandonment of the practice, which has ceased in British Guiana, Trinidad, and Jamaica. The system of indenture, they say, is justified in principle only on two grounds—first, the necessity of ensuring repayment by the immigrant of the cost of his passage and the further liabilities incurred in regard to his treatment in the colony and his return passage to India; secondly on account of his helplessness on arrival in a strange country. At the end of the usual period of indenture, five years, both these grounds for special control should have disappeared, and the Committee see no reason why, even as a voluntary agent the immigrant should be offered inducements to subject himself to more stringent control than that to which other citizens can be legally subordinated.

Finally, the Committee note that great difference exists in the scope of the reports of the various colonies and recommend a uniform system. They also suggest that some officer in India, in the India Office, or in the Colonial Office, should be detailed to compare the reports and offer advice in respect of measure to be adopted.

Fear And Hate At Bantu College

(Continued from page 228)

refused an order that we should prepare a games field. As a result we are all being sent home one week before the end of term."

I was able to verify most of what they said. They also told me that the few black lecturers on the staff were just as unhappy as they were.

I had discovered this myself when I found two African lecturers drinking their mid-morning coffee segregated from the white staff, though the registrar had told me such segregation did not occur.

They were loyal to Turfloop, but one had known Fort Hare when it was an African university run by British missionaries.

"There was no apartheid practised there. We got the same pay as the white staff and had houses next door to their. We were treated in every way as their equals, he told me.

At Turfloop the black staff are paid much lower salaries than their white colleagues. Their houses are smaller and set apart from the white houses.

The Turfloop students told me

they dared not discuss politics, even in their hostels, because they did not yet know which students were the police spies.

I left them, sick at heart. I was given a promise that they would not be expelled for having spoken to me, but I have no great faith that that promise will be kept.

HAWKERS AND TRADERS
Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6; 17 jewels, waterproof, shockproof 34/6; 21 jewels, waterproof, shockproof, 37 6; 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6; Ladies wrist watches 39/6, 25 jewels 49/6 A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.

No Catalogues

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg, Phone 33-1654

B-I

Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Kampala due 30th July. Sail on 4th August

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without	food	£92-0-0
Second "	"	"	"	£60-15-0
Third "	"	"	"	£31-10-0
	Ordinary			Special
Non-Vegetarian		£5-5-0		£10-18-0
Vegetarian		£4-17-0		£10-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Hamed & Sons (Pty.) Ltd.

390 Pine Street,
Telephone 20432,

— Durban.
Tel. Add. "KARAMAT."

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

અહિંસાનો આદર્શ પરમ પવિત્ર અને પ્રેરણાત્મક છે અહિંસા-પાલનનું પહેલું અને મહત્ત્વનું લક્ષણ માનસિક લાગ છે. જેણે નામ-કીર્તિ અને કાંચન-કામિનીનો લાગ કર્યો છે, તે જ અહિંસા પાલન કરી શકે છે.
—શિવાનંદ

પુસ્તક ૫૮ મુ—અંક ૨૯

તા. ૨૨ જુલાઈ, ૧૯૬૦.

છુટક નકલ પે. ૪

બખાડતા ન બીજાનું, આપણું બગડે લહે

બુનૌદ ૧૭૬૦માં લશ્કરી એજીનીયરનું કામ કરતો હતો, તે ફ્રેંચ લશ્કર ભેગો કરતો હતો. એક વાર એવું બન્યું કે એની ટુકડીને ભાગે સીધું સામાન ભ્યાં તપાંથી હાથ આવવાનું કામ આવ્યું. ટુકડી એક અરીય ભૂમનની ઝુંપડી આગળ આવીને ઉભી ને પારણું ખખડાવ્યું, એટલે ઘોળી ઠાઠીવાળો એક વૃદ્ધ પુરૂષ બહાર આવ્યો. ટુકડીના અમલદારે એને કહ્યું, 'એવા એકાદા ખેતર આગળ અને તેડી ભાંગે, કે ભ્યાંથી મારા માણસોને સારા ખાવાનું મળે.'

છુટાંએ જવાબ આપ્યો, 'ચાએ, સાહેબ.' એમ કરીને એ આગળ ચલ્યો. ત્રીસેક મિનિટની કુચ પછી જવ વાવેલા એક સરસ ખેતર આગળ એ પહોંચ્યો, એટલે અમલદાર કહે, 'આ જવ અમારે ચાલશે.' ડોસો કહે, 'ના, ના. પડીક બને, એટલે મધુ બરાબર ચાખ.'

એટલે સૌ વળી આગળ ચાલ્યા, ત્યાં જવનું બીજું ખેતર આવ્યું. અહિં લશ્કરના સવાર ઘોડેથી કેતપી, જવ લણી લીધા, એના પૂજા બાંધ્યા, ને પૂજા ઘેરા ઉપર ચઠાવ્યા.

અમલદારે છુટાંને પૂછ્યું, 'હે, માઈ, તમે અમને આટલે આધે શું કામ તેડી આવ્યા પહેલું ખેતર શું ખોડું હતું?'

છુટાંએ હિતર બાલ્યો, 'કાંઈ ખોડું નહોતું, પણ તે માઈ નહોતું.'
—ટેસાઈ વાલજી ગોવિંદજી.

એની બનાવટી નોટો

ગાંધીજીનું મદાસની ગુનાઓ પોલીસે એનેના એક પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટરના નિવાસસ્થાનેથી સો સો રૂપિયાની કુલ ૬ લાખ ને ૭૦ હજાર રૂપિયાની બનાવટી ચલણી નોટો કબજે કરી હતી, અને મલકુર પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટર સહિત છ માણસોની ધરપકડ કરી હતી.

સૌથી ઉત્તમ સંરક્ષણ "અહિંસા છે"

એ મવારે રાત્રે ડરબન પાર્લામેન્ટરી ડીબેટીમ સોસાયટી સમક્ષ બોલતાં, બહુતીમ સિટીસ લેખિકા ડો. વીરા ખોટેને કહ્યું કે ગંગોવાસીઓના નેતાઓએ જે મહાત્મા ગાંધીજીની અહિંસાની નીતિને સારી રીતે અભ્યાસ કર્યો હોત તો હાલના હિંસાના બનાવો અટકાવી શક્યા હોત.

ડો. ખોટેને સોસાયટી સમક્ષ નીચેનો ઠરાવે યુક્તતા હતા.
"અહિંસા એ સંરક્ષણ માટે સૌથી ઉત્તમ શસ્ત્ર છે."

દક્ષિણ આફ્રિકામાં શાંતિવાદની સ્થાપના ઉપર બોલતાં તેમણે કહ્યું કે સત્તાના ઘાતકી કાયદાઓ પ્રત્યે અહિંસા-ત્મક લડત જોવો—હડતાલ, વ્યાપરી પ્રતિબંધ અને સરઘસોથી વિરોધ દર્શાવવો હતો. આ જાતના વિરોધો ભારતની જેમ અશક્યને શક્ય બનાવે છે.

ડો. ખોટેને વધુમાં કહ્યું કે જેમ. બોલ્ય અને રંમરૂપની નીતિ સામે આજ એક પગલું છે, જેનાથી માનવ-હૃદય અને મનના બંધ દરવાજા ખોલી શકાય, અને તિરસ્કારના બદલામાં પ્રેમ શીખવી શકાય.

"અહિંસા અને શાંતિવાદની ખાલત માં મોટી ગ્રેસમજ છે" જેમ ડો. ખોટેને કહ્યું.

અહિંસા અને શાંતિવાદનો અર્થ એ નથી કે બીજાને વાપરેલા હિંસાથી ડરીને નાસી જવું, પરંતુ જેવો અર્થ થાય છે કે મહાત્મા ગાંધીજી અને ઇસુ ખ્રીસ્તે બતાવેલા આખ્યાત્મિક માર્ગથી પ્રતિકાર કરવો.

એવું મહત્વ એ છે કે જીવનની દાનિ કમો સિવાય અને બળ વાપર્યા સિવાય કુમલા ઘોરનો સામનો શાંતિ થી અને પ્રેમથી કરવો; અને ધ્યેય એ નથી કે દુસ્મનનો કેવળ પ્રતિકાર કરવો. પણ પ્રતિકાર કરી એ દુસ્મનને મિત્ર બનાવવો. ગાંધીજીએ સિટીસ રાજ દુર કરી અને ઉવટે સિટન અને ભારત વચ્ચે બાંધ જેઝી સ્થાપી આ બંને વસ્તુઓ સાધ્ય બનાવી.

અણુચક્રિતના યુગમાં જે ઠોઈ જેમ. બોલ્ય છે તે તેના પ્રતિકારનો માર્ગ રહ્યો નથી—પરંતુ એક જ માર્ગ છે અને તે અહિંસાની નીતિથી વિરોધ દર્શાવવો.

આ ઠરાવ ૨૨ મત તરફથી અને ૧૪ વિરૂદ્ધમાં એમ પસાર થયો હતો.

વસાહતના કુંપડા બેઈ શ્રી નહેરુને કુંખ

કુઠોર : વિવેક નમર હળપતિ મોલોનીના કુંપડાએ બેઈ વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ અચંબો વ્યક્ત કર્યો હતો. વસાહત વિષે માણિતી આપનારાઓને તેમણે કહ્યું હતું કે 'તમે મને કહો છો કે આ કુંપડા કાયમી સ્વરૂપના છે, એ ખરું, પરંતુ મને તો એમ થાય છે કે જેમાં જાતવર પશુ રહી નહીં શકે તેવા આ હાપરાં કષ્ટ રીતે કાયમી હોઈ શકે? માણસ આવા હાપરાંઓમાં કષ્ટ રીતે રહી શકે? તમારે વધુ અર્થ કરીને સારા કુંપડા તો બાંધવા હતા!'

રાષ્ટ્રપતિએ તાશકંઈ થી વિદાય લેતાં આપેલો સંદેશો

વિશ્વની તમામ પ્રગ્નઓમાં શુભેચ્છા અને મિત્રાચારીની લાગણી કેળવવાની આવશ્યકતાનો રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે તાશકંઈથી ભારત જવા ઉપડતાં પહેલાં એક વિદાય સંદેશો આપતાં જણાવ્યું હતું. વધુમાં તેઓએ કહ્યું હતું અર્વાચીન અણુબુદ્ધ દારા માનવજાતિની આંગેકુચ અટકવી ન જ જોઈએ. આ એક અનિવાર્ય આવશ્યકતા છે. મહાસત્તા એ આ બાબતમાં મોટી જવાબદારી ધરાવે છે. વિજ્ઞાન માનવજાતિને સમૃદ્ધ બનાવે અને તેના વિનાશ ન લાવે એ જોવાની રચિયા જેવી મહાસત્તાઓની જવાબદારી છે.

અંતમાં તેઓએ કહ્યું કે, તમારી વિદાય લેતાં મારી પ્રગ્નની તમારા પ્રત્યેની હાર્દિક શુભેચ્છા હું વ્યક્ત કરું. તમને સમૃદ્ધિ, સુખ અને તેથી યે વિશેષ શાંતિ મળે એમ ઇચ્છું છું.

યહ ભૂમિ કા ઇન્સાન હૈ !

જ્ય ભારા ઉજગા દેખ કર, બુલબુલ વહાસે હિઝ ચલા, જ્ય દીપ ઠંડા દેખ કર, પથમે પતંગા યુઝ ચલા, જ્ય એક કોમલ હાથ હિર કરણા લિમે આપા વહોં. તય કુલ ને ખિલ કર કહા, યહ ભૂમિ કા ઇન્સાન હૈ ! તય દીપ ને જલ કર કહા, યહ ભૂમિ કા ઇન્સાન હૈ ! જ્ય એક મધુ કે ઘૂંટ પર, સખ સુર-અસુર લગને લગે, જ્ય એક વિષ કે છુંદ પર, સખે હૃદય ડરને લગે, મધુ ખાંટ કર, વિષ ચાટ કર, જ્ય એક મુરકાયા વહાં, તય જ્યોમ ને ઝુકે કર કહા, યહ ભૂમિ કા ઇન્સાન હૈ ! તય વાયુને રક કર કહા, યહ ભૂમિ કા ઇન્સાન હૈ ! રવિ હાથ મહતા હી રહા, કય પાર તમ કા પાસકા ! સ્થિ શીસ ધુનતા રહા, નિજ દારા તક ન છુડા સકા, જ્ય એક મીઠી તાન પર, ગુંબ અમન, નાચા ભુવન તય સૂર્ય ને હિપ કર કહા, યહ ભૂમિ કા ઇન્સાન હૈ ! તય ચાંદ ને ઝિપ કર કહા, યહ ભૂમિ કા ઇન્સાન હૈ !
—સ્વચાળ દિલક.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૨ જુલાઈ, ૧૯૬૦.

દક્ષિણ આફ્રિકા અને કોંગો

ગોરી દક્ષિણ આફ્રિકા અને તેમાંથી ખાસ કરીને નેશનાલીસ્ટ સરકાર અને તેના ટેકેદારો, કોંગોના ગેરા નિરાશ્રિતોને મદદ કરવા તલપી ઉઠયા છે. અને તેઓ યુનીયનની અંદર બેલજીયન નિરાશ્રિતોને કાયમી વસવાટ, ઘર, વસ્તુઓની અને આર્થિક મદદ અર્પણ કરવા તરત તઈયાર થઈ ગયા છે. નિરાશ્રિતોને મદદ મળે એ વખાણવા લાયક પગલું છે એ વિષે કોઈ પ્રશ્ન નથી, પરંતુ આ પ્રસંગે જે મદદ થઈ રહી છે તે પ્રત્યે બીન-ગેરા દક્ષિણ આફ્રિકા વાસીઓ તરીકે, યુનીયન સરકારના આ ધ્યેય માટે અમારો જુદો મત છે. આ માટે અમારી પાસે સંગીન કારણો પશુ છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાની અંદર બીન-ગેરી જનતા ઘણીયે વખત સુફેટલીમાં મુકાય હતી, પરંતુ ત્યારે સરકાર મદદ કરવા આગળ ન આવી. સરકાર અને ગેરાઓ જે કોંગોના નિરાશ્રિતોને મદદ કરવા દોડી ગયા તેઓએ શાર્પ્વીલ અને લાંગામાં બીન-ગેરાઓ માર્યા ગયા હતાં, તેમના કુટુંબીઓ માટે શી મદદ કરી તે વિષે અમે બાણવા આતુર છીએ. આ સિવાય કટોકટીના ધારા નીચે પક-ડાયેલાઓ અને જેઓ છુટી આજે શુજરાન માટે ફાંફાં મારી રહ્યા છે તેઓને પણ શી મદદ મળી તે પણ અમે બાણવા આતુર છીએ.

આમાંના ઘણાં ખરા વગર કારણે પકડાયા હતાં. ધરપકડ કરી અને વગર મુકદ્દમાએ કેદ રાખવાની સરકારની ઇચ્છા આ રીતે બર આવી. એ દરમીયાન ઓઓ અને બાળકો, જેઓ નૈતિક રીતે બીન-શુનેહગાર હતાં તેઓ દુઃખી થયાં. હાલ પણ તેઓ દુઃખી થઈ રહ્યાં છે, પરંતુ સરકાર મદદ કરવા આગળ નથી આવતી.

આજે એજ સરકાર હેશ બહાર મદદ કરવા દોડી રહી છે, એ લોકોને મદદ નહિ મળવી જોઈએ એમ અમે કહેવા માંગતા નથી, પરંતુ સરકાર બેલજીયન લોકોને કાયમી વસવાટ આપવા તરપર થઈ છે તે તરફ અમારી નજર શંકા બરી છે. નેશનાલીસ્ટ સરકાર ગેરાઓને આ હેશમાં લાવવા માટે પણ ખાસ પસંદગીના ચૂંટી કાઢે છે. આ નિરાશ્રિતો જેઓની માલ મિલકત આફ્રિકનોએ છુટી છે, તેઓને અહીં લાવવામાં નેશનાલીસ્ટ સરકારનું શું એ ધ્યેય નથી કે આ નિરાશ્રિતો આ બનાવને લઈ ગેરાઓની તરફેણ માં રહી આફ્રિકનોનો વિરોધ કરતાં રહેશે? હંગેરીયન નિરાશ્રિતો ને અહીં લાવવામાં શું એ ધ્યેય ન હતું? આ લોકો એન્ટી-કોમ્યુનીસ્ટ હોય અહીંના કોમ્યુનીસ્ટોને વિરોધ કરતાં રહેશે શું એ ધ્યેય નથી?

‘પગ તળે બળે, ને પારકું કયાં હોલવવા જુલું’ એ કહેવત મુજબ સરકારે પોતાની સમ્મ્યાદે દેખાડવા માટે શાર્પ્વીલ, લાંગા અને ન્યાંગામાં કટોકટી ના ધારાને લીધે જેઓને કપ્ટ વેઈલું પડ્યું તેઓને મદદ કરવા માટે આગળ આવ્યું જોઈએ એ અમારી યુચના છે

ધરલામીની દ્રષ્ટિએ

પ્રગતી છતાં બેચેની

લેખક : ઈ. સુસા માયાત (સ્ટેન્ડરટન)

આજે જનમત પ્રમતી કરી રહ્યું હોવા છતાં એક અનોખી ચુંચવણમાં ફસાયું છે. તેમજ ઇ-સાની જીવગી બહારથી જોતા આરામથી ગુજરતી જણાય છે પણ અંદરથી ઇ-સાનો આત્મા સંયમ અને શાંતીને માટે તડપે છે. અમેરીકાના એક મોટા વિજ્ઞાનીક લખે છે કે; ઇ-સાનની જીવગીનો મક-સદ-હેતુ-એની આદતોને કુલ્લ-ઉત્ત-કરવાનો છે અને તે એટલે સુધી કે; તે જનમતનાં પાલનહારની નજીક પહોંચી શકે; ઇ-સાનોમાં હજુ પણ જનમતને ટેવો-પશુતા-વણી રહી છે. બલકે લાખો વર્ષોની ‘અખલાખી તખલ્લી’ -તપ પછી પણ ઇ-સાન ખુલાથી ધણો દુર છે.

જનમતના મહાન હરીઓ (હુકમ કરનાર જમાવત અને સીવાસી કાપદા ઓ) જે બજારે ઇ-સાનોની રહેતુમાઈ કરે છે, અને સાથે જ ઇ-સાનના જીરમ, જાન, માલ અને હોલત ઉપર હાથ મે છે, તે ઇ-સાનની રહેતુમાઈ ને માટે ખીલકુલ નાકાબેલ સામીત થયું છે. ફુનીયામાં શાંતી રથાપવા માટે બધી ટોમેને ખરાખર એક રીતે ‘ખુલ્લ અખલાક’ (જીવ્ય ટેવો)નું શિક્ષણ મળવું જોઈએ. આજે લમમમ ૧૪૦૦ વર્ષો વીત્યા, અરબના એક ઉમ્મી-પયમખરે (સ.વ.) ઇ-સાનોની ‘અખ-લાકી તરખીખત’નો રસ્તો બતાવ્યો હતો. એ વખતે ફુનીયામાં કાઈ કોમ ઓવા દેખાતી ન હતી જે સરકારી કે સુધરેલી કહી શકાય. અથવા ન તે કોઈ સોસાયટી હતી કે બ્યાંથી સારી ટેવો શીખી શકાય. અને ન એવી હુકમત હતી કે જેના કાતુને ઇ-સાદથી બરપુર હોય વળી ન તે એવો ધર્મ હતો જે ખુલા-ખર તરફથી બતાવેલો રસ્તે જતો હોય. બધે ખરાખી ફેલાઈ હતી. શા કારણે? ઇ-સાનોના પાપ ને કારણે? અરબના આ ‘ઉમ્મી’ પયમખરે (સ.વ.) મહાન ઇલાજ બતાવ્યો અને ૧૪૦૦ વર્ષથી ઇ-સાન પોતાની આત્માની ખીમારીઓ ઉપાય, એમને બતાવેલે રસ્તે કરી રહ્યો છે. આજે પણ એજ ઇલાજથી ઇ-સાનને ધણો શામદો થાય છે. ફુનીયાની બધી આજ આપણી બેચેની મીડાસ છે.

સુખ શાંતીનો પુરો આધાર ‘અખલાક’ ઉપર છે. (આચાર ઉપર) આથી પ્રત્યેક ધર્મના માનવા વાલાની જે ફરજ છે કે તે પોતાના પમલા સત્યને રસ્તેથી આડા ન બવા દે. ફુનીયાના બધા જ ધર્મો આજ માર્ગે મોટીસ કરે છે. અને ઇસ્લામનો પણ એજ રસ્તો છે. પેગંબરે (સ.વ.) ફરમાવ્યું છે કે હું ફુનીયાને સત્યને રસ્તે લઈ બવા ‘Firdaus’ આજો છું. તેઓએ એજ દ્રષ્ટીથી પોતાની ચિખામણો આપી. પોતાનું જીવન પ્રમાણીકતા અને સત્યથી દીપાવ્યું. બાળપણમાં પણ જીવનના મીમતી સમયને રમત મતમાં વેડી ન નાખતાં સારી ટેવો પાડવા માટે (ઉજત વિચારો અને આચારો) વીતાવ્યું મકકામાંજ તેઓ રહેતા. હઝરત અબુજર (રહી) જેઓ ‘અખીલકુ યુફકાર’ના સરદાર હતાં તેઓએ પોતાના બાધને પેગંબર (સ.વ.) પાસે મોકલ્યા હતાં તેમના પર પેગંબરની જે છાપ પડી તે ધણી સારી પડી હતી.

ફુનીયાના બધાં ધર્મો મનને સાફ કરવું અને ખરાખ વિચારોને દુર કરવા પર ધણુ જોર આપે છે. આથી દરેક ઇ-સાન માટે જરૂરી છે કે તે પોતાને સાફ દીલ બનાવે અને પછી જીવનને સાચે રસ્તે લઈ જાય, અને ખરીબોને મદદ કરે, અને મોટા અમન ચમનથી બચી નેક રહે. મોખને મારવું —સારી નાખવું—નહી. અને બધા સાથે સારી રીતે વર્તવું. આ બધી ધર્મગી રીતો આપણને શીખવવામાં આવી છે. આથી આપણને અને ખીજને પણ શામદો થાય છે.

જીવમગરોને ઇખર કદી માફ નહિ કરે, પાક આદમીને ખુલા હમેશા મદદરૂપ અને છે. તેના આત્માને હમેશા તેથી સંતોષ અને શાંતી રહે છે. દેવુ કદી માર્યે ન રાખવું. અને હમેશા દાન કરવું એ ઇ-સાન માટે ધણુ જરૂરી છે.

ખુલા, ઇખર, ગોડ, અને મોશ બધા એકજ છે. આપને પેદા કરનાર એકજ છે. તે પછી બધા એક દીલ પશુ ઉચ્ચ જીવન કેમ ન ગુજરીએ. ધણો શામદો થાય છે. ફુનીયાની બધી આજ આપણી બેચેની મીડાસ છે.

સારો પાડોશી

પ્રવત્ત કરીએ અને સારા પાડોશી બનીએ. અને સાચેજ સારા બનવા આપણે શું કરીએ છીએ તે બતાવીએ. આપણે મનને પાડોશીઓ સારી રીતે રહીએ છીએ એમ કહેવાય એજ આપણું વર્તન રહે. જે ત્યારેજ બને કે આપણા જેવાજ બીજા છે એમ આપણે માનીએ. આપણા જેવીજ ઇચ્છાઓ, અરમાનો, અને ભાવનાઓ જીવનની તેમને પશુ છે. એમ સમજીએ. સારા જીવનની જરૂરીયાતો જેવીજ જેને પણ જરૂરીયાતો છે. અંતે આપણે બધા માફુઓજ છીએ ચામરી અને રંમ જે તે ઉપરના વજો છે. ચાલો ત્યારે આપણે સારા થવાનો પ્રયત્ન કરીએ. પ્રમાણીક પ્રવત્ત અને આપણે એક સારા સંતોષી અને આનંદી એક કુટુંબ તરીકે રહીએ. સુખ જમવાનની ઉમરરમી આપણા બધાને પ્રકાશ અને ઉમ્મા આપો.

★ માણસાધના દિવાનું તેજ ★

બગાવત આત્માની તાકાતથી કરવી જોઈએ. એવી તાકાતથી બગાવત થશે તો સમાજમાં ડાકુ પશુ નહી રહે અને પોલીસ પશુ નહી રહે.

ડાકુનું સમર્પણ

વિનોબાજીએ ડાકુઓને વશ કર્યાં ત્યારની એક સભાનું દર્શન અનોખું હતું. વિનોબાજીએ પ્રાર્થના બાદ ડાકુઓના મુખી લુકકાએ વિનોબાજી સમક્ષ પોતાનો શસ્ત્રસામ કર્યો. અને પોતાની કુરબીનવાળી સત્તર હળરની કિંમતની બંદુક લઈને તે આમળ આવ્યો. જેને લુકકાએ એક કાચુ માટે પશુ નીચે નહોતો ઉતારતો, અને પ્રાણુથી પશુ અધિક પ્રિય માનતો હતો તે બંદુક તેણે બાળાના પદકમળોમાં સમર્પિત કરી. ત્યાર પછી તેના સાથીઓએ પણ બાળાને પ્રજ્ઞામ કરી પોતાની બંદુકો સુપ્રત કરી. પોલીસ ના મુખ્ય અધિકારીઓ અને જનતા સૌ સ્તબ્ધ બનીને રાત્ર-સમર્પણની આ વિધિ એકાદશે નિહાળી રહ્યા. જાણે અહિંસાને લક્ષ્યાંકી, પ્રેમને દેવ-દંડ નમ્યો, નમ્રતા આમળ સખ્તાઈ અને કઠોરતા પીમળી મધ. કંઈકામાં નિષ્કુરતા સમાધ મધ. શાંતિની ગોદમાં અર્ચાંતિ છુપાઈ મધ. વિશ્વાસમાં અવિશ્વાસ બળી મયો. દેવોને પશુ દુર્લભ એવું અદ્ભુત એ દરશ હતું.

વર્ષો બાદનું સ્વસ્થ જીવન

બપોરના જમવા માટે બધા પંચતમાં બેઠા બારે કેટલાક બાગીલાઈએ કહેવા લાગ્યા કે આ રીતે અમે પતરાળાં લઈને કેટલાંય વર્ષો પછી જમવા બેસીએ છીએ—અમે તો હાથમાં લઈને જ ખાઈએ છીએ. તેમનામાંથી કેટલાક પતરાળામાં જમ્યા તો કેટલાક હાથમાં લઈને જમ્યા. મરચાં અને ઘી વિનાની રસોઈ તેમને શીકડી અને છુખ્ખી લાગી.

અમે તેમને પૂછ્યું કે જંગલની સ્વતંત્ર જીંદગીની મજા મૂકીને તમે શા માટે યરણે આવ્યા? ત્યારે તેમણે કહ્યું, કે જીવનમાં બનેલી એકાદ બે ઘટનાઓ પછી આનેશમાં આવી જઈ અમે બગાવત કરવા માંડ્યા. પરંતુ હવે અમને સમજાય છે કે બગાવતમાં નિર્દોષ માણસોના જન લેવા માટે સ્વતંત્ર છતાં સદાય જોખમી એવી જીંદગી જીવવી જોના કરનાં કરેલાં કમોની સજા મોખમી, ફરી નવા ઈન્સાન બનીને સમાજમાં આવી સાચું, સંતોષી, મુખી જીવન જીવવાની આ એક તક મળે છે તો શા માટે જવા દેવી? કેટલાય મંથનો પછી અમે બાળાને

યરણે આવ્યા છીએ. બસ ખાટકું સાંભળતાં જ એમનું માપ નીકળી ગયું.

ડાકુ થવાનાં કારણો

પંદરસોળ દિવસની આ પ્રદેશની યાત્રા દરમિયાન આ પ્રદેશ ડાકુપ્રદેશ શી રીતે બન્યો તેનો અભ્યાસ કરતાં અમને કેટલાંક કારણો જણાયાં : (૧) અહીં મુખ્ય બે જાતિ છે. બ્રાહ્મણ અને ડાકુર. બન્નેમાં જાતીય અભિમાન પ્રુખ જ છે. પરિણામે નાના નાના ઝઘડાઓ મોટા ઝઘડાનું રૂપ લે છે, અને તેમાંથી પરસ્પર ખુનની પરંપરા ચાલે છે, અને પછી એ યુવાથી બચવા માટે જંગલોમાં છુપાઈ છુપાઈ ને ફરે છે. આ રીતે એમની બગાવત યર થાય છે. (૨) શિક્ષણનો અભાવ, બેકારી અને અધવિશ્વાસ—આ ત્રણેયે પણ આ ક્ષેત્રને ડાકુક્ષેત્ર બનાવવામાં મદદરતો બામ બલ્યો છે. દેવીને પ્રસન્ન કરવા માટે ૧૦૧ નાકકાપવાની પ્રતિજ્ઞા લે છે, લાંબી એક એવી પશુ માનવતા છે કે ચંબલ નદીના મધ્યમાજ માં કાઈ નરનું બલિદાન આપવાથી દેવી પ્રસન્ન થાય છે. કામધંધા વિના ના અને અશિક્ષિત એવા લોકો સહજ રીતે આમાં લળી જતાં હોય છે. (૩) અહીંના લોકો પર અહીંના હવાપાણી ની પશુ પ્રુખ જ અસર છે. તેને દીધે તેમને સ્વભાવ પ્રુખ તેજ છે અને મન પ્રુખ જ ઉરોછત રહે છે. માન-અપમાનનો તેઓ પ્રુખ જ ખ્યાલ કરે છે. જરા પશુ અપમાન યતાં યુસ્સા માં આવીને મારામારી પર જાય છે અને છેવટે બાગી (ડાકુ) બને છે. (૪) મૂળમાં ક્ષત્રિય વૃત્તિ છે, એટલે બહાદુર

અને સાહસિક છે. સિધિયાના જમના માં તેમનામાંના બહુ લોકો તેમની સેનામાં હતા. સિધિયા અંગ્રેજોથી હાર્યા પછી તેની સેના જ્યાંથી યઈ મધ. આથી તેમની વૃત્તિને પોષણ મળતું બંધ થયું. પરંતુ બંદુક બનાવવા નો તેમનો જુનો ધંધો ચાલુ રહ્યો. આ બંદુકોનો ઉપયોગ ધાડ પાડવાના કામમાં યતો રહ્યો અને એ દારા એમની વૃત્તિને પોષણ પશુ મળતું રહ્યું. (૫) ડાકુ જન્મથી જાતી હોતા. તેમને ડાકુ બનાવવામાં પોલીસો અને મુખબીરોએ (પોલીસ અને ડાકુ તરફથી પોતાના લાભ માટે રોકેલા આમના માણસો) બહુ મોટો ભાગ બલ્યો છે. (૬) સ્ત્રીઓની બેધજાતીને કારણે પશુ ઝઘડા ઉભા થાય અને તેમાંથી તેઓ બગાવત તરફ વળી જાય છે. (૭) વસ્તી વધારે છે; જમીન જ્યાંથી છે, નાના કિસાનો અને મોટા જમીનદારો વચ્ચે હંમેશા ઝઘડા રહે છે તેમાંથી બરીબ કિસાનોમાં અસંતોષની આમ વેદા થાય છે અને તેથી તેઓ બાગી બની જાય છે.

લુકકાની જીવનકથા

લુકકાનું મૂળ નામ વિલાસચંદર છે. રૂપાની ટુકડીમાં આવ્યા પછી તેનું નામ લોકરામ પડ્યું. ટૂંકું નામ લુકકા યઈ ગયું. પંડિત લોકમાન્ય ચર્મોના નામથી લોકો તેને જાળબે છે. આત્રા જીલ્લાનો છે. જાતે બ્રાહ્મણ છે. સાંભળવા મળ્યું છે કે તે ૧૭ વર્ષની ઉમરમાં ડાકુ બન્યો હતો. તેના ૯૩ વર્ષના કાકાને તંમ કરીને મારી નાખી પોલીસે ચંબલમાં ફેંકી દીધો હતો. તે ઉપરાંત પોલીસને શક હતો કે માનસિંહ તેના ઘર પર આવીને ખામ છે અને આ લોકો તેને મદદ કરે છે. આથી પોલીસ અને મુખબીર તેને પ્રુખ જ તંમ કર્યા કરતા.

માનસિંહને જોના પ્રત્યે પ્રેમ હતો. લુકકા દેરાન થાય તે તેનાથી અહન થઈ ચક્યું નહો. એટલે શક પરથી તેના આમના ત્રણમાર માણસોને માન-સિંહે મારી નાખ્યા. આમના લોકોને અને પોલીસને યયું કે આ માણસોને મારી નખાવવામાં લુકકાનો હાથ છે. આથી આમના લોકો, મુખબીર અને પોલીસ ત્રણે તેમને દેરાન કરવા માંડ્યા. તેમનાથી તંમ આવી જઈને સત્તર વર્ષની ઉમરે તે બાગી બની ગયો. આજે તે ૭૫ વર્ષનો યુવાન છે. રૂપાની કુરબીનવાળી કિંમતી બંદુક તેની પાસે જ રહેતી. તે બંદુક મેળવવા માટે પોલીસે ઘણા પ્રયત્નો કર્યા હતા, પણ તે નિષ્ફળ મધ હતી. બંદુક ચલાવવી તેને મન રમત વાત છે. ૫૦૦ પોલીસની ટોળી પણ લુકકાને દેરાવવામાં નિષ્ફળ જતી. બહાદુરી, અને હોશિયારીથી બંદુક ચલાવી તે રકુચકકર યઈ જતો. તેને પકડવા માટે લખબગ ત્રણ હળરનું ધનામ કાંઠવામાં આવ્યું હતું.

લુકકા ડાકુઓમાં પૂળરીના નામથી પણ પ્રસિદ્ધ છે. રામાયણ અને ગીતાનું નિયમિત વાચન કરે છે. તે મોટો બ્યોતિપી પણ છે. દરેક કામની યરઆત મુહૂર્ત જોઈને જ કરે છે. તે અમને કહેતો હતો કે તેની ટોળીમાં કોઈ ખીમાર પડે અથવા ધાપલ થાય તો તેને ઇન્કેશન આપવાનું, દવાદાઈ કરવાનું કામ પણ તે જ કરતો. આ રીતે બાગી લુકકા, પંડિત, પૂળરી અને કેકટર પણ છે. તેનો મીરવર્ણ, સૌમ્ય છતાં તેજસ્વી મુખ, ધાર્મિક વૃત્તિ, પ્રેમાળ દિલ, અને તેની મરીયો પ્રત્યેની હંમદદી તેને બાગી કહેતાં આપણને રોકે છે. તે બાગી બન્યો તેના એક વર્ષ પહેલાં તેના લગ્ન થયાં હતાં. તેની પત્ની ચાર બળો સાથે ભીંડમાં રહે છે. બાગીપણાએ તેને ખીલકુલ અનાસકત બતાવી દીધો છે. આ બધા બાગીલાઈઓ ૪૦ વર્ષની અંદરની ઉમરના છે. તેમાંનો એક તો સત્તર વર્ષનો જુવાન છે કે જેને હજી મજનો દોરો પણ કુટરો નથી. બધા મક્ત હૃદયના છે.

‘બુખીપુત્ર’માંથી.

ચો. ઘો. ૫૩૯૦ -- દેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
 દેલીયાક જીડરેસ : "ભગતકો"
ભગત પ્રધર્સ (મો) લી.
 ૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
 જે હા ની સ બર્ ગ.
 હોલસેલ અને રીટઈલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
 ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ પ્રાસરી,
 માથામાં નાંખવાના જાત જાતના દેસી તેલો
 સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને ક્રોમીયમીન્યમના
 વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બજારીઓ-
 કેરમોઈ અને સ્ટાઇલર તથા બીજી
 અનેક દેશી ચીજો કીધાયત
 બાવથી મળશે.

કેંગોને સોવિયેટ યુનિયનની મદદ

રસિયા કેંગો માટે ૧૦,૦૦૦ ટન ખોરાક વિમાન અને દરિયાઈ માર્ગે મોકલશે એમ મી કુસ્ચોવે કેંગોના વડા પ્રધાન મી. પેટ્રોસ લુમુમ્બા ઉપર સંદેશો મોકલ્યો હતો. આ ખોરાકમાં ૧૦૦૦ રતલ ખાંડ, ૩૦,૦૦૦ ડબા દૂધ અને ઘઉં હશે. વધુમાં મી. કુસ્ચોવે કહ્યું કે સોવિયેટ સરકારે કેંગોવાસીઓની ખોરાકની કંડેડી રિયલિ િયે બપયું હોવાથી આ પમકું ભરે છે.

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૯-૭-૧૯૬૦.

દશ-પંદર વર્ષમાં સમગ્ર આફ્રિકામાં પલટો આવશે

કુબાસી પધારેલા ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી જ્વાહરલાલ નહેરૂ દક્ષિણ આફ્રિકાના પશ્ચિમ ઉત્તરમાં કરતાં કહ્યું હતું કે "આને સમગ્ર આફ્રિકામાં મોટા પરિવર્તનો યથ રચા છે. ઉત્તર અને પશ્ચિમ આફ્રિકામાં રાજ્યો સ્વતંત્ર થમ રહ્યા છે દક્ષિણ આફ્રિકાની રાજ્યોને નીતિની નિષ્ઠામાં આને સમગ્ર દુનીયાને અને તેમના પોતાના દેશમાં પણ અંતર મામતો યથ રહ્યો છે. આ સર્વ મામતો દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર કેટલો સમય કરી શકશે એ પ્રશ્ન છે. આફ્રિકામાં વસતા ભારતીઓને મારી સલાહ છે કે આફ્રિકા વાસીઓને તમે સાથ આપો. તેમની જે ટી વાતોમાં નહીં પણ તેમના વિશાળ પ્રશ્નોમાં અને સાચી વાતોમાં તમારે સહકાર આપવો."

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આફ્રિકા માનવહસ્તના સર્વ સિદ્ધાંતોથી ઉલ્ટી રીતે વર્તી રહ્યું છે અને ખાડીની દુનીયા આ અધુરું આમેલીથી જોવા કરશે એમ માનવું મુશ્કેલ છે.

આને નેમ આપણે દક્ષિણ આફ્રિકા સાથેના સંબંધો સંબંધો તેટલી નાખ્યા છે તેમ ખીજા દેશો પણ કરવા માંગે છે અને તેઓ આથી કબજિદાર કરવા નો પણ ત્યાગ કરી રહ્યા છે.

શ્રી ન દી પોતાના બાપણમાં પ્ર રંભમાં કહ્યું હતું કે '૪૫ કરોડના બાદશાહ આને અહીં આગ્યા છે, અને તેથી મામ ખુશી થયું છે."

સન્માન સમારંભમાં શ્રી નહેરૂને ઠારોથી ઘાટી દેવામાં આવ્યા હતા

સૌરાષ્ટ્રમાં પૂરે સળેલો હાહાકાર

રાજકોટ વિભાગના રાજકોટ તથા જુનાગઢ જિલ્લાઓના ભાગોમાં આવેલા પ્રચંડ પુરથી ૧,૩૭૦ ઉપરાંત મકાનો તુટી પડ્યાં છે અને (મોટી સંખ્યાના ઘેટાં તથા બકરાં સહિત) ૧૫૦૦ જન-વરો તજીબ ગયા છે; એમ અને મળતા તુકશાનને લખતા સત્તાવાર અંદાજમાં જણાવાય છે.

આ અંદાજ અનુસાર ઉપરના એ જિલ્લાઓના સંકેટગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં આશરે ૪,૩૦૦ લોકો ધરખાર વિના ના બન્યા છે. જુનાગઢ જિલ્લાના મોટા શહેરમાં આઠ માનવીઓ મારી ગયા છે અને પંદર માનવીનું એક જીવ પ્રચંડ પુરમાં ઘસડાઇ અધું હતું. આ જીવ સહિત સોળ માનવીનાં મરણ નીપજ્યાં છે

રાજકોટ જિલ્લાના અત્યારના સંકેટ-ગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં આવા પ્રચંડ પુર અગાઉ કહી આવ્યાં નથી. જે પંદર માનવીઓ ઘસડાઇ મયાં છે તેનો હતુ સુધી પત્તો લાગ્યો નથી.

તુટી પડેલા ઘરોમાં મોટી સંખ્યા દરિજનો અને પછાત વર્ગનાં છાપરાં ઓની છે.

આપણું રક્ષણુ કર્યાં બદલ આપણે પર્વતોનું રક્ષણુ કરીએ

સેહ, વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ અને જણાવ્યું હતું કે દેશની સરહદ-ઉત્તર સરહદ સાથેના નવા વિદેશી બચોનો સામનો કરવાને પુરતી વ્યવસ્થા કરાઈ છે.

નામરિતો તરફથી અપાયેલા સન્માન નો જવાબ આપતાં શ્રી નહેરૂએ ઉપર મુજબ જણાવ્યા પછી વધુમાં ઉમેર્યું

હું કે આપણે આપણા દેશનો આ-પણી પુરી તાકાતથી રક્ષણુ કરવાનો નિર્ધાર કર્યો છે. નવા ભય આપણને ડરાવી શકશે નહિ. એથી ઉલટું તે આપણને બળ અને હિંમત આપે છે.

તેમણે લડાખીઓને એવી ખાતરી આપી હતી કે તેમણે કોઈ ભય રાખવાનો નથી અને લડાખમાં જે લશ્કર રાખવામાં આવ્યું છે તે તમારા રક્ષણુ માટે અને તમારી સેવા માટે મુકવામાં આવ્યું છે.

આ અગાઉ લશ્કરી દ્યો સમક્ષ પ્રવચન કરતાં શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે જે દેશ પોતાનું રક્ષણુ પોતાની જાતે કરી શકતો નથી તે દેશ સ્વતંત્ર રહી શકે નહિ. લેહના વિભાગી મધ્યક-લડાખ અંગેના કાશમીરના પ્રધાને તેમનું સ્વાગત કહ્યું હતું. શ્રી નરેશ સાથે સરસેનાપતિ થીમોયા અને દલાઈ ણના સેનાપતિ શ્રી યુખરજી હતા.

ચીનાઓનો સામનો

હાઈલોંગ, તિબેટી લડવૈયાઓનાં જે લશ્કરો હાલમાં ચીનાઓનો સામનો કરી રહ્યાં છે એમ અહીં મળતા હેવાનો સુચવે છે. તિબેટને સંપૂર્ણપણે તાબે કરવા માટે સામ્યવાદી ચીન જે ધમ-પછાડા કરી રહ્યું છે તેને હજી પોતાની નેમ પર લાવવામાં સફળતા મળી નથી. નેપાળને મોકલેલા જવાબમાં ચીનની સરકારે તીબેટમાં ફરીથી બળવો ફાટી નીકળ્યો છે એ હકીકત સ્વીકારી હતી. તિબેટના લડાવક અંપાઓએ ચીની સેના સામે ફરીવાર લડાઈ ચાલુ કર્યા પછી તીબેટી હિંજરતીઓનો ઘોષ નેપાળ તરફ વહેનો ચયો હતો. અંપા-ઓએ ઉલ્લાં પાંચ વર્ષોથી ચીની લશ્કર સામે તક મળતાં માથું ઉચકવાનું ચાલુ રાખ્યું છે. તીબેટના લખ-ભમ ૧૨ હજાર અંપા લડગીયા ચીની સેનાને સામનો કરી રહ્યા છે.

ગુજરાત રાજ્ય ત્રીજી યોજના પાછળ ૨૨૫ કરોડ ખર્ચશે ?

અમદાવાદ, ત્રીજી પંચ વર્ષીય યોજના અંગે ગુજરાત રાજ્યમાં રૂ. ૨૨૫

કરોડ ખર્ચવાની જે શક્યતા છે, તેમાં ના રૂ. ૧૦૦ કરોડ નાની બચત અને લેન દ્વારા ગુજરાત ઉભા કરશે અને ખાડીના ૧૨૫ કરોડ કેન્દ્ર સરકાર પાસેથી લેવાશે.

ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં ખેતી વાડી કોમ્યુનીટી પ્રોજેક્ટ પાછળ વધુ કરોડ, સીંચાણને પાતર પાછળ ૯૪ કરોડ સંદેશને વહેવાર પાછળ ૨૪ અને સામાજિક સેવા પાછળ રૂ. ૪૪ કરોડ ખર્ચવાનો અંદાજ છે. ખીજી યોજનામાં આ કામો પાછળ અનુક્રમે ૫૫, ૫૭, ૧૬૨૮ કરોડનો ખર્ચ મુકાયો છે આ અંદાજને પર કોચ્ચાર-ડીનેશન કમીટી વિચાર કરશે અને ત્યાર પછી અંતિમ સ્વરૂપ આપાશે.

ભરૂચ જિલ્લાના લીંગનાઈટ ભાતના કોલસા ?

ગુજરાત રાજ્યની રચના બાધવાળા રાજ્યથી થાય છે. પરંતુ કુદરતનો સંકેત કોઈ જુદો જ હોય અને જલ્દી આ પ્રદેશ ઉપર કુદરતની અમિદદિ યથ હોય તેમ વિશ્વના ઉચા પ્રકારના તેલ પ્રદેશના જેવું જ તેલ આ વિસ્તાર માંથી મળી આવ્યું છે. તે ઉપરાંત ગુજરાતમાં ખીજી પણ કીમતી ખનીજ સંપત્તિઓ વિપુલ પ્રમાણમાં અજાણમાં અંકારાયેલી પડી હોવાનું જણાઈ આવ્યું છે અને ધરતી નીચે છુપાયેલી આ ખનીજ સંપત્તિનું સંશોધન ચાલી રહ્યું છે ત્યારે ભરૂચ જિલ્લાના ગ્રમડિયા તાલુકામાંથી લીંગનાઈટ ખનીજ મળી આવવાની સંપૂર્ણ શક્યતા હોવાનું તપાસ દરમીયાન જણાઈ આવ્યું છે.

અંભાતમાં બે રીફાઈનરીઓ

અંભાત, ભારત સરકારના ખનીજ અને તેલ ખાતાના પ્રધાન શ્રી કે. ડી. માલવિયાએ અંભાતમાં ૧૦ લાખ ટન ની રિફાઈનરી નાખવા અંગે પાર્લામેન્ટમાં જે બહેરોત કરી હતી તે પ્રમાણે બંધિષમાં નંખાનાર આ મોટી રીફાઈનરી અંગે યોગ્ય માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી અંભાતના તેલના કુવા નંબર-૨ ઉપર પ્રાયોગિક તપકકે

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ

ઇન્ડિયાની મુખ્ય કંપની

બંધો વલીવટ કરીએ છીએ:—

આગ, હરીયાણ, અવસ્થાંતર, મોટર, માલ, ઘોડી, ઘર કુકુંબ, ઘર માલિકી (સાથે) અકસ્માત વિ.

સાદિય આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

બલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ, કરબન.

ફોન : કરબન ૨૫૮૪૫, ૨૫૮૨૩, ૨૬૮૪૪.

તમને ખબર છે

- કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સોથી મોટી વીમા કંપની છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા : આગ, હરીયાણ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રાધીયમ લેગી કરે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે

ન્યુ ઇન્ડિયા

સાથે વીમા ઉતરાવો.

એ ટનની નાની રીફાઇનરીઓ શરૂ કરવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે. આ કારખાતું નવેમ્બરના પ્રથમ સપ્તાહમાં શરૂ થઈ જશે અને ત્યારે હુલ્લે જ ક્ષેત્રમાંથી ગેસોલાઇન, ડીઝલ, પ્રોપેન, પ્રોપેન તથા ડામર મળી આવશે. આ પછી એક જ માસમાં પ્રોપેન ગુજરાતમાં વેચાણ માટે મોકલી આપવામાં આવશે.

સૌ હાથ પગ ચલાવી શકે એ માટે નાના ઉદ્યોગોનું

મહત્વ

સુરત, વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ નગરનગર હોલમાં સુરત એમ્બર એન્ડ કામર્સ તરફથી ચોખવલા સત્કાર સમારંભમાં બોલતાં નાના ગૃહ-ઉદ્યોગો ખીલવવાની જરૂરિયાત પર ભાર મુકી જણાવ્યું હતું કે જેના હાથપગ ચાલે છે તે બધે સમાઈ શકે છે. સરકાર પણ કાંઈ દેશના ચાળીસ કરોડ માનવીને સહાયતા ન કરી શકે, એટલે એવા એને રોજ મળી રહે છે એ માટે નાના ઉદ્યોગો વધુ ને વધુ વિકસાવવા એકમાત્ર.

શ્રી આણંદસાહેબ સોલંકીએ વડા પ્રધાનને સુરતના કારીગરી રોની કારીગરીના પ્રતિકરૂપ સુખડના લાકડાંની કળાત્મક પેટી અર્પણ કરી હતી.

આ પ્રસંગે કુંક પ્રવચન કરતાં શ્રી નહેરુએ જણાવ્યું હતું કે સુરત પ્રાચીન શહેર છે. એ તેની સારી અને છુરી ચીને માટે પ્રસિદ્ધ છે. છુરી ચીલ એ કે અંગ્રેજી રાજ્યની સ્થાપના અર્દો થી થઈ હતી.

મહી નદીનો વિશાળ બંધ
વિંધ્યાચલ પર્વતની દારમણામાંથી

૧૮૫૦ કુટની ઉચાઇએથી મહી નદી નીકળી ૧૦૫ માઇલનો પ્રવાસ કરી વાંસવાડા નજીક રાજસ્થાનમાં પ્રવેશે છે ત્યાંથી આગળ ૧૦૮ માઇલનો પ્રવાસ કરી તે મહીમાતા ત્યાંથી આમળ વધી ગુજરાતમાં ખંભાત થઈ સાગરને મળે છે.

વાંસવાડા નજીક સરકાર આ મહીને નાયવા મંજી છે. ત્યાં મોટો બંધ બંધારી જેને "જમનાલાલ બનબજ સાગર" નામ આપશે.

આ બંધ ૧૧૮૫૦ કુટ લાંબો બંધારી, ઉંચાઇ ૧૪૦થી ૨૧૦ કુટ હશે. ૬૦૦,૦૦૦ ધન કુટ પાણી સમાશે.

આથી સવાથી દોઢ લાખ એકર જમીનને સિંચાઈની સગવડ મળશે.

'તુમ છુયો હબર સાલ, હર સાલ કે દિન હો પચાસ હબર'

સુરત, કછોલીમાં ચોખવેલા સમારંભમાં આભાર વિધિ કરતા જમિયતે ઉલ હલેમાના પ્રમુખ મોલાના હિક્કુર રહેમાને કહ્યું હતું કે વડા પ્રધાનો તો અનેક આવશે અને જશે. પરંતુ 'તમે' આને અમારું હૃદયમાં જે પ્રેમબધુ સ્થાન જોગવો છે તે તમે વડા પ્રધાન છે એટલા માટે નહીં પણ તમે ઇન્સાનિયતના સાચા દમદદ છે તે માટે છે. તમારા અને અમારા મતબેદો ચાહે ભલે હો, પરંતુ તમારા માટેના અમારા પ્રેમમાં કદાપિ એટ આવવાની નથી. અને એટલે જ કવિ મિરજા ગાલીબના શબ્દોમાં તમારે માટે પ્રભુને પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે 'તુમ છુયો હબરો સાલ, હર સાલ કે દિન હો પચાસ હબર'

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદી અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજે માલ)
હોલસેલ વેપારી ભાવે

ત્રણ ગુલાબ ૩ તોલા ૩૭-૬ ડઝન	સુગંધ શાણી	૫	,,	૩૩-૦ ડઝન
(પાતળી અને ભડી લાકડીમાં મળશે)	"	૨	,,	૧૮-૦ ,,
ગેટલે એન્ડ ઈન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ડઝન	"	૧	,,	૬-૦ ,,
" " " ૬ " ૬૦-૦ "	"	૩	,,	૪-૦ "
ચમેલી ... ૨ " ૧૮-૦ "	લતા મંગેશકર	૩	,,	૪-૦ "
" ... ૧ " ૬-૦ "	ચંદન ધૂપ ૧૬ લાકડીનો ડબ્બો	૩-૦		

ઓર્ડર સાથે રોકડ — **દરખાન માટેના ભાવો.**
હમારી પાસ અસલી ખાસમતીના ચોખા પણ છે
ખાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.
(ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)
અને નીચેની વસ્તુઓ ઘણેકેક ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સાથે અને કીફાયત ભાવે મળશે.
અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—
દરેક જાતના ઇન્ડિયન ફાઇ, મશાલા અને કરીયાણું, સોપારી બદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને દરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.
Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

વહીવટી અને બીજા ખર્ચાઓમાં મોટો વધારો

કુન્દ સરકારના વીસ લાખ કર્મચારીઓ ૧૧મી જુલાઈથી હડતાળ ઉપર ઉતરવાના છે ત્યારે ઉલ્કા થોડા વર્ષોમાં આ કર્મચારીઓની સંખ્યા અને તેમને અપાતા વેતનમાં કેટલો વધારો થયો છે તે જાણવું રસપ્રદ થઈ પડશે. (આ હડતાલ ખેંચી લેવાઈ છે.)

કુન્દના મુલકી કર્મચારીઓની કુલ સંખ્યા ૧૯૫૧ની ૩૧મી માર્ચે ૫,૮૦,૪૦૫ની હતી; ૧૯૫૫ની ૩૧મી માર્ચે વધીને ૬,૩૪,૫૬૬ની થઈ અને ૧૯૫૬ની ૩૧મી માર્ચે આ સંખ્યા ૭,૧૯,૫૫૯ સુધી પહોંચી છે. આમાંથી સોળી મોટા વધારો વહીવટી કર્મચારીઓમાં થયો છે. ઉલ્કા આઠ વર્ષમાં ઉપરી અધિકારીઓની સંખ્યા ૪૮,૬૮૫ પરથી વધીને ૭૪,૧૬૬ની અને કારકુનોની સંખ્યા ૧,૩૫,૨૦૨ પરથી વધીને ૨,૪૧,૩૧૬ ની થઈ છે.

ચાણુ વહીવટ અને જ્વ, પોલીસ, બંદરો વિ. બીજા સેવાઓ પાછળ નો કુલ ખર્ચ ૧૯૫૦-૫૧માં માત્ર રૂ. ૨૨ કરોડનો હતો તે ૧૯૫૫-૫૬ માં લઈને રૂ. ૩૪-૮૧ કરોડનો અને ૧૯૬૦-૬૧ના અંદાજપત્ર મુજબ રૂ. ૬૨-૪૦ કરોડનો થશે. ચાણુ વર્ષમાં પમાર પંચની ભલામણોને કારણે પણ ખર્ચમાં મોટો વધારો થયો છે.

વહીવટી કર્મચારીઓની સંખ્યા અને ખર્ચમાં આટલો મોટો વધારો થયો હોવા છતાં વહીવટી પ્રબલ પુરતો સંતોષ નથી મળતો, તેમજ કામનો નિકાલ પણ જરૂરે જડવી નથી થયો એ હકીકત છે. એ ઉપરાંત લાંચ રસતનું જોર વધતું જાય છે એ જુલું.

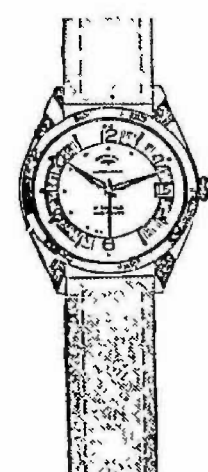
શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !
સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડિયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોમરી
- * લેક્ટા
- * રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે
બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.
વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.
૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ સમાચાર સંગ્રહ

સૌ. લીલા દેશાઈ
[છપ્તો ૧૦મો]

અમુટાલીથી તા. ૬-૪-૬૦ના રોજ રા. વાગે અમે ફોર્ટ વિક્ટોરીયા જવા નીકળ્યા. ગ્વાંડાથી અમુટાલી સુધીના રસ્તાએ લખાંજ સારાં હતાં, પરંતુ અમુટાલીથી ફોર્ટ વિક્ટોરીયાનો રસ્તો ખાડા ટેકરા, વળાંકોથી ભરપુર હતો. તેમાં વળી બે રસ્તા ફેંટાતા હતાં લાં પાટીયું ખરાબ ન ભેજાથી રસ્તો ખેટો લેવાનો. એટલે લખાંજ ૪૫ માઇલ બંદર ખીને રસ્તે ચડી ગયા. સંશય પડતાં તપાસ કરતાં ખખર પડી કે અમે ફોર્ટ વિક્ટોરીયાને પહોંચે એટલે ૬૦ માઇલનો ફેરાવો થયો. સાંજે પોણા આઠે ગામમાં દાખલ થયાં અહીં અમે શ્રી મણીભાઈ પી. નામકને લાં ઉતર્યાં.

અહીં અમે ખરાબ મોઢીયામાં પહોંચ્યા હતાં. હજી માંડ ૧૦ મીનીટ અમને પહોંચે થઈ હતી ત્યાં ફોનની ઘંટડી રણજી ફોન જોહાનીસબર્ગનો હતો. અમારી સાથે પ્રવાસમાં મારી સખી બાનુબહેન હતાં, તેમના નાનું બહેન ૨૮ વર્ષની કુમળી વયે પાંચ નાના બાળકોને સુકી પ્રભુને ખારાં યયા. એવા ખખર તેમને ઘેરથી આપવામાં આવ્યા. બાનુબહેનનું એક તે કુબળું પાતળું શરીર અને તેમાં પ્રણી આ કારમો ઘા લાગ્યો. ફોનમાં સમાચાર સાંભળી તેઓ એકાંચ થઈ ગયા. હું મુંઝાઈ પડી એકતો પારકું ઘર અને પુખ્ત નાણુક પરિસ્થિતિ છતાં સાથે અમારાં બાનુબહેન સદન-શીલતાની શ્રુતિસમ અમારા પુ. કાકી હતાં. તેમની શ્રુતિસાથી થોડીવારમાં તેઓ શુદ્ધિમાં આવ્યા. શ્રીમતી મંજાબેન તથા શ્રી મણીભાઈ કે જેઓ એક સમયે અકસ્માતથી જેમ તેમ ઉગર્યાં હતા. અને બન્નેની તપીયત સાધારણ ચાલતી હતી, વળી મંજાબેન તે વાના

દર્દથી પિડાઈ રહ્યાં હતાં. છતાં પણ મોડીરાત તુધી વાતસમ્યમ હાથ ફેરવી યુગલ ધીરજ અને હિંમત આપી હતી. અને અમને પરાણુ લાગવું નહોતું હીલું. અમે હું તેમનો સૌ. બાનુબહેન વતી આભાર માની લઈ છું. યુ. સુશીલાબેને પ્રાર્થના, ગીતા વિગેરે વાંચી સૌ. બાનુબહેનને શાંત કરવાનો સફળ પ્રયત્ન કર્યો હતો. મારે અહીં એ લખવું જરૂરી છે કે સૌ. બાનુબહેને પણ આર્થનારોને શોભે એવી હિંમત અને ધીરજથી અંતરના ઉડાણે અસહ્ય વેદનાને છુપાવી ગંધી રમારકે હું ઇશ્વરવવા ઉવટ સુધી સાથ આપ્યો હતો.

ખીને દિવસે સવારે નારતા પાણી પછી યુ. સુશીલાબેન તથા શ્રી બીખા-ભાઈ હું તથા લવાંજ અને નવા ગ્રાહકો વધારવાના કામે નીકળ્યા. નાનું સરણું ગામ હોય હું બાનુબહેન પાસે જ રહી હતી. બપોર સુધીમાં તે કામ પૂરું થયું. બપોરે જમ્યાં બાદ શ્રીમતી મંજાબેન અમને ઝીંબા-મેરુષન બેવા લઈ ગયા. ઝીંબામેરુષન વગર ચણેલી કિલ્લો છે. એ કિલ્લામાં હજારોની સંખ્યામાં નાના મોટા પથ્થરો સુંદર રીતે ફેંકત ગોઠવેલા છે. એ કિલ્લા પરથી એ મામતું નામ ફોર્ટ વિક્ટોરીયા પડ્યું છે. અમુટાલીથી ફોર્ટ વિક્ટોરીયા જતાં રસ્તામાં લગભગ ૩ માઇલ સુધીનો વગર યાંબલાનો યુલ આવે છે, જે સર હેનરી બેચનોચ બેનાટની સેવાની વાદમાં ૧૯૩૫માં બાંધવામાં આવ્યો હતો. અને એને "The Birchenuch Bridge" નામ આપવામાં આવ્યું છે. તા ૭-૪-૬૦ના રોજ સવારે નારતાપાણી કરી શ્રીમતી મંજાબેન તથા શ્રી મણી-ભાઈની ભાવીબોની વિદાય લઈ અમે અયુધાં જવા નીકળ્યા.

—જુનાબદમાં ૧૯૬૨ સુધી બરકરી શાળા શબ્દરાત રાજ્ય માટે કરવામાં આવ્યો. પણ ઇનસ્પેક્ટર જોહ પોલીસ જનરલે શ્રી રામ આયરે એક સભામાં બધાંયું હતું કે, જુનારાતમાંથી પોલીસ મળવા સુકેલ થયો.

—સૌથી પ્રથમ નાઇજીરિયામાં આફ્રિકન ગવર્નર રાણીએ ચૂંટયો છે. આ હોદ્દો તેઓએ જુલાઈથી સ્વીકાર્યો છે.

—મરોલી આશ્રમના કાર્યકર્તા શ્રી કમ્બાજીભાઈ મહેતાની જુનારાતના ગવર્નરને સ્વીકાર તરીકે નિમણુક કરી છે.

—રસીદ નામનો ભારતનો બાળ વિમાની સૌથી નાના વિમાની તરીકે અંજામ છે. હમણા કકત ૧૬ વર્ષની ઉંમરે એમને ૯૮૦૦ ફુટની ઉચ્ચાઈ પાંચ કલાક અને તેર મીનીટનું સતત ઉડમન કર્યું હતું.

—ભારતના ૧૩ સાદસ વીરો કે જેઓ પ્રથમ માઉન્ટ એવરેસ્ટ-નોરી શીખર ના આરોહણ કરનારા હિંદીઓ છે તેઓએ હવામાનને લીધે ઇંક નજીક જઇને પ્રવાસ પડતો મુક્યો છે.

—આયોજન પંચે મંજુર કરેલી ભારતની ત્રીજી પચવર્ષીય યોજનામાં રૂ. ૯૧૭૯૨ લાખ ખર્ચાનું નકકી થયું છે. આ યોજનામાં સુરત બંદરના વિકાસ માટે, સુરતમાં એન્જનીયરીંગ કોલેજની સ્થાપનામાં મદદ આપવાની, ગાંધી કોલેજને મદદ આપવાની, સુરત માં ફળદ્રુપાદી વસ્તોનું સંશોધન કેન્દ્ર સ્થાપવાની અને જોહાનીલીયરી મોડવાઈ ફરી નર્સીંગ ટ્રેનીંગ સેન્ટર સ્થાપવાની બલામણુ કરવામાં આવી છે.

—જુનારાત સરકારે અમરેલી જીલ્લામાં અહત વિસ્તારમાં મશ્ત રાહત આપવા રૂ. ૨૦૦૦ની રકમ જીલ્લા કલેક્ટરને હસ્તક આપી છે.

—જમીનની ટોચમખોલા ધારાને લાગે-વળગે છે લાં સુધી પારડીની ધ સિયા જમીનના અશને અપવાદરૂપ નહિ બના-વાય. જુનારાતની ખેતીવાડીની જમીન ને જે રીતનો, જે પ્રકારનો ટોચમખોલા ધારો લાગુ પડારો તે જ રીતનો અને તેજ પ્રકારનો ધારો પારડીની ધાસિયા જમીનોને પણ લાગુ પડારો. ઉપરોક્ત શબ્દો જુનારાત સરકારના ગૃહ અને જમીન ખાતાના પ્રધાન શ્રી રસીદલાલ ધરીબે ઉચ્ચાર્યાં હતાં.

—સુરત શહેર જીલ્લા કોંગ્રેસ સમીતીની મળેલી સભામાં સુરતમાં રેડીયો ધરની સ્થાપના કરવા તથા સુરતના બંદરને વિકાસ કરવા માટે હરાવો થયાં હતાં.

—મહુવર ગ્રામ પંચાયતે નવસારી વિકાસ ઘટકના અને પંચાયતના સંયુક્ત ક્ષણમાંથી મરોલી ધ્યાંચ

જુનારાતી શાળાના કુવામાં મેટર સુકી ૬૦૦થી ૭૦૦ વિદ્યાર્થીઓ માટે સ્વતંત્ર વારિશુદ્ધ બનાવી આપ્યું છે.

—યુનીયન કાસલ આબખેટ વીનચેરટર કાસલ કેપટાઉનથી નીકળી છુઆન્ડા બંદરે જશે અને ત્યાંથી બેદેશ્વન નિરાશિતોને ઉપાડી વિલાયત તરફ જશે.

—પંજાબી સુખા આદિલન અંગે પંજાબ રાજ્યમાં કુલ ચાર હજાર અકાલીઓની ધરપકડ કરાઈ છે.

—વિવિધ બોજ પંચ તરફથી શ્રી રામકૃષ્ણ દાલ મિયાને જે નેધિ અપાઈ છે તેમાંથી કર ચોરીની બાબત ફર કરવાની શ્રી દાલમિયાની માંબણીને પંચે અસ્વીકાર કર્યો છે.

—ફ્રેન્ચ વસાહતવાળા મુઆમારકર ટાણુ માલામાસીએ સ્વતંત્ર્ય પ્રાપ્ત કર્યા પછી હવે યુનોના સંઘર્ષને માટે અરજી કરી છે.

—ગાંગરોળ તાલુકા વિકાસ ઘટક તરફથી રૂપિયા એક લાખને બંચે અંખવાવ ખાતે પ્રાયમિક આરોગ્ય કેન્દ્ર શરૂ કરવામાં આવ્યું છે. આ તાલુકાના ઉમરપાડા, ચોખવાડા અને કીલોદ ગામના પછાત વિસ્તારમાં તેના શાખા રહેશે. આ કેન્દ્રને ચ.જ્. ૨૧ શાહે લીધો છે.

—ભારતના યુનીયન-નેતાઓએ એક અહવાલિયા પછી હડતાલ જેવી લીધી છે. વધુ પગારની માંબણી કરતાં કામદારો હડતાલ પર ચલ્યાં હતાં. આ હરખ્યાન તોફાનો ચતાં ૯,૦૦૦ માણસોની ધરપકડ થઈ હતી.

—એલ્જીરિયાની કામચલાઉ સરકારના વડા પ્રધાન શ્રી ફેરહટ અખ્યાસે બધાંયું કે ફ્રેન્ચ સરકારે દશવિહી શરતો એટલી સંકુચિત અને નામોશી બરી છે કે અત્યારે એલ્જીરિયામાં તહકુખી માટે મુકત વાટાઘાટો થવાની શક્યતા નથી.

—લાલચીન અને ધાના વચ્ચે રાજદ્વારી પ્રતિનિધિઓના વિન્ટીમય કરવાનો નિર્ણય થયો છે.

—નેરડનના વડા પ્રધાન શ્રી હનમ-ભાઈએ બંદરે કર્યું હતું કે તાન્તર માં સ્વતંત્ર થયેલા બધાંજ આફ્રિકન રાજ્યોને માન્ય કરવાનું નેરડન સરકારે નકકી કર્યું છે.

રાતા સુકા મરચા

મીકસ ગ્રેડ નંબર એકના રાતા સુકા મરચા નેટ ૩૦ રતલી ગુણની થી. ૪૫-૦ રોકડેથી અને બધા બંધ-કેન્ટેડીના બોવ માટે તથા ગ્રાધન બેગો અને પોટો માટે લખો.

Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

માથે બાંધવાની રીણન અને વેણીઓ

મખમલ, સાદીન, ટાપેટા સીદકની, રીણન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મેટર શબ્દખારવા માટે જરયાબંધ રીણનો અળી શકશે.

ખચ્યાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેદકની ટોપીઓ કીધાયત બાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અબોટો બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન બિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચસ મળશે

ટેબલ પર સુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુંદર કુલો મળશે.

ટેકાણું : માખરો હેટસ (પ્રો.) લી.
લોડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ પ્રેન્ચુરક્યરર,
ફોન : ૮૩૫-૭૯૮૨૧ પહેલે માળે, બોક્સ પરપૅડ.
મારદર એન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ક સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

વાર્તા

રજની મળ એને માણુથી હતી
પણ થયું કાંઈ ખીણુ નહીં !

રજની મળ

રૂબ પુનરચનાના દિવસો હોવાથી આમારી ઓશીસમાં કામની લખાણ હતી. સવારથી સાંજ સુધી કામ કરવા છતાં કામ ખલાસ થતું નહોતું સાંજે ઘેર જતા ત્યારે અંધારું-ચંદ્ર જતું અને રાતના જમ્યા પછી લખણુઓ કરવા કાંઈ સાથે લઈ જતો. આસ લેવાને પણ જાણે વખત ન મળતો. ખસ! આથી મેં નકકી કહ્યું કે; બે ચાર દિવસની રજા લઈ લેવી. આથી થોડો આરામ મળશે. અને નહીં તો આપણી "કન્યુલ લીવ"ને ઉપયોગ પણ શું? માંદગી માટે તે હોય છે, પણ જો કોઈ માંદગી ન પડે તો શું એને એ રજા લેવી નહીં? તો પછી એ ધીવારને એ રજાને કાપદો પણ શું? આમ વિચાર કરી મેં એક કામજા લઈ "પેટમાં સખત દુઃખે છે માટે બે દિવસની રજા આપશોજી" લખી નાખ્યું.

મારા જુના નોકર વિદુલ સાથે તે ઓશીસમાં મોકલી આપ્યો!

આને આરામ મળશે એ કલ્પનાથી મારા મનમાં જાત જાતના સુખદ વિચારો ઉભટી રવાા હતાં. આજના દિવસો કાર્ષકમ દોરવામાં હું તસ્લીન હતો. પમારીમાં પડ્યા પડ્યા વિચારી રહ્યો હતો કે; નીરાતે બાદશાહ જેમ છેલ્લું; ધીમે રહી મો ઘોષ ચાહ પાણી કરી આરામથી બુરશી પર મેઠા મેઠા ફાટી કરશું, નહાઈ ઘોષ બાની વધુને ધણા દિવસથી મળ્યો નથી તે એને મળવા જશું, ત્યાંજ ઉત્તમ ભોજન મળશે, પછી બન્ને ફરરા નિકળશું, અને સાંજના કપાંક હોરેલમાં જમી "જો!" જેવા એકાદ સીનેમાટ્રહમાં જશું. અને.....

આ સુખદ કલ્પનામાં હું મગ્ન હતો ત્યાંજ મારા નોકર વિદુલ દોડતો દાંકતો મહારાતો મારી પાસે આવી હોયો.

"કેમ શું છે? આમ શું દાંડી રહ્યો છે? મારે બલે તારા પેટમાં તો નથી દુઃખતું ને?" મેં મળકમાં એને પૂછ્યું.

"શોભ હમણાંજ મોટા સાહેબ મોટરમાં બહોં આવનાર છે. તમને જોવા." એકઠી પાસે તે બોલી મયો.

હવે મહારાવવાને મારો વારો આવ્યો. મારી કલ્પનાસંદિમાંથી હું ચત્પસંદિમાં આવ્યો. પમ નીચેની જમીન નાંજે ખસતી હોય એમ મને લાગ્યું.

"તે સાહેબને શું કહ્યું?"

"મને તેજાએ પૂછ્યું કે તારા શેઠ શું કરે છે?" મેં કહ્યું "શેઠ હમણા જ ઉડ્યા અને મ્હોડું ઘોષ આ નારતો કરતાં કરતાં આ ચિટ્ટી લખી આપી છે."

"મૂખ! ગવેડો!! મેં એ વીછોમાં લખ્યું હતું કે મારા પેટમાં દુઃખે છે. અને તું કહી આવ્યો હું આ નારતો કરતો હતો. તમે નોકરો એટલે મૂખ ના સરદારો. મજબ કયા ગીરવી મુખને જ નોકરી કરવા જતા હોવ છો. ઠીક હવે જલદી મારો પલંગ બરાબર કર અને પાસે પેટું નાતું રેખડ છે એના પર બે ત્રણ દવાની બાટલી એક કપ પાણી વિગેરે ચૂક હું સુઈ જાઉં.

આમારા મોટા સાહેબ ઘેર આવે છે એ ચાંબળી મારા પર જાણે આકાશ તુટી પડ્યું હોમ એમ મને લાગ્યું પલંગ થતાંજ પચારીમાં હું પડ્યો અને જોડીને સુતો. પેટમાં ખુબ દુઃખતું હોય એવો ભાવ મેં મોટાપર લાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો. અને થોડી થોડી વારે કણસતું થઈ કહ્યું. મનમાં ઇશ્વર તું રતવન કહ્યું. "હે! પ્રભુ અનાથના નાથ જેમ દ્રોપદીને તે મદદ કરી, જેમ અન્ને-દને મદદ કરી એમ તું મને પણ મદદ કરજે. મારા નાથ!"

એટલામાં મોટર બારણા પાસે આવી હતી રહી હોય એમ જણાયું. માંડ આખું શરીર પરસેવાથી તરખોલ થયું-તાવ હતો તેથી નહીં! પણ અબ રાઇને-થોડી વારમાં મોટરનું બારણું ઉઘડ્યું અને એમાંથી ત્રણ ચાર જણુ ઉતરી ફરસપર ચાલતા હોમ એવો જોડાનો અવાજ આવ્યો. મને બચતી કંપારી છુટી. અને એક ક્ષણમાંજ સાહેબ ખીળા ઓશીસના એક બે જણુ સાથે મારા રમમાં દાખલ થયા.

"મી. જોષી તમે આ વળી કંઈ જાતની માંદગી આવે વખતે ઉભી કરી?" સાહેબ દાખલ થતાં જ મને પૂછ્યું.

મેં જાણે ખુબ દુઃખ થતું હોમ તેવું મોહું કરી તેમને હાથ જોડ્યા. અને વધુ જોરથી કણસતાં મેં કહ્યું, "સાહેબ કાલ રાતથી પેટમાં સખત દુઃખાવો ઉપડ્યો છે!"

પણ આ દુઃખતું કેવી રીતે થઈ થયું. રાતના શું ખાધું હતું?" રાતના તો રોજનું જ સાદું ભોજન બધું હતું. બાજી અને ખીચડી. જમ્યા પછી દોઢ બે કલાક બાદ આ દુઃખાવો ઉપડ્યો છે." દિલીપકુમારને પણ ઇરમ થામ એવા અભીનય સાથે મેં કહ્યું.

આ દરખીવાન સાહેબની નજર પલંગ પાસેના નાના મેજ પર પડેલી દવાની શીશીઓ પર પડી, અને એક શીશી ઉપાડી બોલ્યા, "અને દવા કયા લીધી, બ્રાહ્મી તેજ?"

સાહેબનું આ બોલણું સાંભળી સાથે આવેલા બધા જ હસવા લાગ્યા.

ઉતાવળમાં દવાની શીશીઓ ચુકતા વિદુલે બ્રાહ્મી તેલ ત્યાં ચુક્યું હતું.

આ તો...આ તો માંડ માધુ થોડું બારે લાગતું હતું તેથી માંચે પસંદ હતું." ખમડતી બાજી સુધારતાં હું બોલ્યો. "હમણા જ હળમત કરી તેલ લખાડી વાળ બોળ્યા અને વિચારતો હતો કે ડોક્ટર પાસે જાઉં." પણ જમ્યે જ ફરી પેટને દુઃખાવો જોરથી ઉપડ્યો એટલે સુતાં. ત્યાં તમે આવ્યા."

મારા બોલવાથી સાહેબપણ થોડી ચિંતામાં પડેલા જણ્યાં. અને સહાતુ જૂતીના સ્વરમાં મને કહ્યું "આટલુ દુઃખતું હોમ એટી સ્તિધિમાં ડોક્ટર પાસે જવું સાહે નહીં. આપણે અહીં જ તેમને બોલાવીએ." એમ કહી સાથે આવેલ એક ઓશીસના માણુસને તેજાએ કહ્યું: "મી. પાંડે તમે મારી મોટર લખને ડોક્ટરને જલદી તેડી આવો તો?"

પાંડે જતાંજ સાહેબે વિદુલની ઝડતી લેવી શરૂ કરી, "કેમ ચલ્યા, મેં તને

સાહેબ પુછ્યું કે તારા શેઠ શું કરે છે તે તે કહ્યું કે નારતો કરે છે. બેવકુલ રાતના ખીચડી કાંચી રાખીતી કે શું?"

હું-વળી બપમાં મુકાયો. આ મૂખ વિદુલ શું જવાબ આપશે એનો બમ મારા મનમાં પેટો. હું શીશી પડ્યો. હું આંખોથી એને મુખના કરતો હતો. સારે નથીમે તે અર્થ સમજ્યો અને કહ્યું.

"સાહેબ ખીચડી કાંચી હોમ તેમ ના નહીં. પણ શું થામ જે થવાનું હતું તે થયું."

"તને મુખને એમ પણ ન લાગ્યું કે, શેઠની તખીયત માટે ડોક્ટરને બોલાવવો જોઈએ." ઇરસામાં સાહેબે કહ્યું.

"આવી દશામાં શેઠને એકલા મુખી કેવી રીતે હું જાઉં?"

હવે સાહેબ ઓશીસના ખીળા માણુસો તરફ ફર્યા. "તમે બધા કહેતા હતાં કે કામના દવાખુને લીધે એમને આ ટોંમ કયો છે. જુવો તો બરા એકજ દિવસમાં એમનું મોં કેવું શીકક પડ્યું છે.

આ બધુ બપથી થતું હતું સાહેબને કોણુ કહે. (અધુરું)

ચીને માંગેલી મારી

કાઠમંડુ :

નેપાળી સંસદની પ્રતિનિધિ સભાએ વડા પ્રધાન શ્રી ખી. પી. કાષ્ટરાલા એ કરેલા ભાષણ પછી સરકારની પરદેશ નીતિને અનુમોદન આપ્યું હતું. વડા પ્રધાન શ્રી કાષ્ટરાલાએ જણાવ્યું હતું કે, સુરતાંગ ખાતે બની અચેલા બનાવ માટે ચીને બિનશર્તી મારી માગી છે, અને આપણી તમામ મામણીઓ સ્વીકારી છે.

સુરતાંગના બનાવની આ પહેલાં પ્રતિનિધિ સભાએ ચર્ચા કરી હતી. આ બનાવમાં ચીનાઓએ ગોળીબાર કરતાં એક નિઃચક્ષ નેપાળી સુખેદાર માર્યો અચે હતો અને ખીળા ક્રેટલાકને ઈજા થઈ હતી. શ્રી કાષ્ટરાલાએ જણાવ્યું હતું કે, નેપાળની વિરોધ યાત્રીને ચીનના વડા પ્રધાન શ્રી ચાહ એન લાઇએ આપેલો જવાબ સંતોષકારક છે, અને મૈત્રીભર્મા પત્રમાં ચીન અને નેપાળની દોરતી વિષે ઘણી કાળજી બતાવાઈ છે.

ચીને માંગેલી મારી સ્વીકારી લેવાની નેપાળી વડા પ્રધાને હિમાયત કરીને જણાવ્યું હતું કે સુરતાંગનો બનાવ નેપાળની ધરતી પરજ બન્ધો હતો એ હકીકતને હું પુનરુચ્ચાર કરું છું. સર-હદો પરથી લસકર ખેંચી લેવા અંગે કરારને ચીન સ્વીકાર કરે એ મામણી મારી સરકાર કરતી જ રહેશે.

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં અનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે
અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોક્સ કેવળ રી. ૩૦-૦. રેકોર્ડોમાં લખના, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે. હિંદના "લેસ્ટ હિટ" ૨/૬ માં છુટી મળી શકશે.

આવો તક અને લાલ ફરીથી મળશે નહિ; પેકીંગ મફત—
પોસ્ટેજ મોકલશો—સી.એ.ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અજમેરી આરકોર્ડ, ઓફ ૧૪૧ જી. એ સ્ટ્રીટ,
પો. એ. બોક્સ ૧૫૭૪, — રવબન.

ગીતા પુણી કુત

શ્રી સુરત આર્મી બજન મંડળ ડરબન તરફથી સ્પતાલ મંદિરમાં સંત શ્રી વિદ્યાનંદજીના ગીતા ઔરવ ગ્રંથનું વાંચન થતું હતું, તે અઢી વરસે તા. ૧૭-૭-૬૦ના પુર યજ્ઞ, આરે તેનો વિધિસર પુણીકૃતિ ઉત્સવ યોજવામાં આવ્યો હતો, આખા દિવસનો કાર્યક્રમ હતો તેમાં બાબ લેનારાઓની સંખ્યા યોટી હતી.

ગીતા ઔરવ ગ્રંથની વિધિસર યુગ શ્રી રમણલાલ મહારાજે, કયાકાર શ્રી મંમળદાસ બાઇને હાથે કરાવી હતી, આર બાદ "ૐ નમો ભગવતે વાસુ દે વાય" મહામંત્રનો સમુદ્ધ વ્યવ સમગ્રમ અડધા કલાક સુધી થયો હતો, બાદ આરતી અને શાંતિપાઠ થયાં હતાં સૈને દિવ્યાનંદ મળ્યો હતો.

બપોર બાદ બે વાગેની શરૂઆતમાં શ્રી દેવજીભાઈ ગોપાળજી એ કયાકાર શ્રી મંમળદાસ બાઇને પરિચય આપતાં બજાબધું હતું કે, તેઓ પ્રભુ ગ્રેમી અને કુશળ કયાકાર તરીકે પુરનાર થયા છે, એકબાજુ અઢી વરસ સુધી નિયમિતપણે ગીતા ઔરવ ગ્રંથનું વાંચન કરી, સામાન્ય જનતા ને સહેજમાં સમજાવ તેવા દાખલા, દષ્ટાંત, અને દલીલો આપી શકે ગીતા જ્ઞાનનો જનતામાં સારો પ્રચાર કર્યો છે. જેનાથી આ દેશમાં બહુ જરૂરી એવા સનાતન માનવ સંસ્કાર, બાળકો સહીત સૌ કોષ ધર્મ ગ્રેમી બાઇનેને મેળવી લેવાની ઉત્તમ તક મળી હતી. બાદ કુલદારથી સહકાર કર્યો હતો.

શુદ્ધ શુદ્ધ બાઇએ તરફથી અતુકને એક પછી એક અઢારે અધ્યાયનું પુનઃઅવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું. દરમ્યાન વચ્ચે વચ્ચે સુદર બજનથી વાતાવરણ. આનંદમય બનાવવામાં આવતું હતું. પંડિત શ્રી નરદેવ વેદાલકરે ગીતા એ એક અદ્વૈત ગ્રંથ હોવાનું બજાબધી વિષયમાં અનેક બાબમાં તેનો વિસ્તૃત પ્રચાર થી રીતે યજ્ઞ રહ્યો છે તે સમજાવ્યું હતું. બાઇબધને મોટા ખર્ચે પ્રદતિસર પ્રચારની જરૂર પડે છે ત્યારે ગીતા માટે જેવું કશું કોઈએ કયું નથી છતાં તેનો પ્રચાર આપો આપ યજ્ઞ રહ્યો છે, જેન બતાવી આપે છે કે ગીતા એ દુન્યાને મળેલો એક અદ્વૈત અને ઉત્તમ ધર્મ ગ્રંથ છે. માટે ધર્મને જેમને ધન આપ્યું છે

તેમણે માનવ કલ્યાણ અર્થે શુદ્ધી શુદ્ધી બાબમાં બાઇનેતરે કરાવી તેનો બહોળો પ્રચાર કરવો જોઈએ, આ દેશમાં આફ્રિકાનસ અને પાન્ડુ બાબાઓમાં છપાવી તે છુટથી વહેંચવામાં આવે તે આ દેશના માનવ સમાજના બજા પ્રશ્નોનો આપોઆપ નિકાલ આવી જશે અને સૌ કોષ સુખ અને શાંતિ થી હળી મળીને રહેતાં રીખશે.

છેવટે આર્તી અને શાંતિ પાઠ કરી લીધી બાદ લગભગ સાડાસાત વાગે રાત્રે ઉત્સવની પુણીકૃતિ યજ્ઞ હતી. સૌ કોષને પ્રભુનો પ્રસાદ વહેંચવામાં આવ્યો હતો.

બાઇનીજાત આતમાની અને દુન્યાની શાંતિ માટે આના અનેકો સમારંજો ડેકેકેકાણે યાય, જ્યાં જી, પુરુષ, બાળકો ભેગાં મળી તેના પેદા કરનારને બાદ કરે અને બકિતરસમાં તરભોળ યજ્ઞ, રજાના દિવસનો સારો ઉપયોગ કરે એ આ દેશમાં અતિ આવશ્યક અને જરૂરનું છે, દરેક શહેરો અને ગામો ના તેમજ દરેક ધર્મના સુર બાઇ બહેનો આ વાત ગંભીરતાથી વિચારે એવી વિનંતી છે.

બી. ઉ. માસ્તર.

મૃત્યુ

મૃત્યુની બીપથતા બારતીય સંસ્કૃતી માં નથી. મૃત્યુ એટલે જીવન રક્ષને આવેલું મીઠું ફળ. મૃત્યુ એ ધર્મરતું જ એક સ્વરૂપ છે. જીવન અને મરણ બેજ પરમ મંજલ બાબ. જીવન અને મરણ ખરી રીતે એકજ રૂપ છે. જીવન જેવી રીતે મરણ તેની પરીક્ષા મરણ. મરણ પછી આપણા જીવનની સમીક્ષા થાય છે. મરણ બખતે જે શાંતીથી અને શુખ્પર હાર્ય સાથે વિદાય થાય છે તેને જીવી જાયું. જે રીતે અને અશાંત અને દુનીયાની રજા લે છે તેનું જીવન એજે મરણ.

—સાને ગુરુજી.

શુક્રકોર્પોમ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્નસ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીપરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળો :

આર. વીકલ

૧૨ બાકેલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાઇવોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, બેહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

માસ્તર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયબન, રેયમી તેમજ સુતરાલ કાપડ, ઝીંઝો બાળકો અને પુરો માટે જીતમ જાલવા કુલન જર્સી, યુવોવર, કારીબાન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—શુદ્ધીક, ખીબસ, બ્લેન્ડેટસ, સોલસ; નેપથ્રોનસ વિગેરે.

દરેક બતાના માલ માટે તપાસ કરવા બહામબજ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, બેહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

લગન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જખખના અમે રેપરલીસ્ટ છીએ,

શ્રી કેપીટનની અંજત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોષ પણ બાજમાં તમારે યુકામે આવી રસોઈ કરવાને અમે કન્ફાઈટ લઈએ.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુજાપર - હરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

આહુ, લસણ બળરે બાવ, નારીંગેજ નં. ૧ સી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) સી. ૬૦-૦,

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર બાવ, બટાટા, ફગરી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, શુકલા, સુકા ઝીમ (હાલા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક બતાનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર બાવ, મોસ્ટેજ જુડું, સુરણ, રતાણ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે. રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીબન કોંગોના આરડરો ઉપર પુરક ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ હવાની મોલકશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

શુક્રકોર્પ, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

ઈન્ડિયાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ સાબની હવાઈ ફરિયાઈ અગર જમીન માટે યુસાફરી કરવા થેર બેઠાં અમારી મારફતે શુક્રોજ કરો. ડાંબો, આજ, ચોરી, ફલ્કર, અક્ષમાત, પ્લેટબાસ, વિગેરેના વીમા અમે હવારાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા હાવાના રેવન્યુ કલીપરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ ઇન્ડ્યુસ્ટ્રીલ કોર્પોરેશીયોશન ઓફ સાઉથ્રીયા અને થોમ્સોના ઇન્ટરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office : 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone : 339033, Johannesburg.

Residence : 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone : 330816, Johannesburg.

ફરનીચર ! ફરનીચર !! ફરનીચર !!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનિંગરૂમ સુટ, વોલ્ડરિબ, ડરેસિંગ એસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ એફીસ ટેકે, શુક્ર કેસ, ટેબલ, તહન કોઈપણ ભાવે ખરીદી શકેશો. બતે પધારી લાભ લેવા શુક્રોશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોક્કા બાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજાવો અને વેપાર આગલ થધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2626.